Päiväys
27.03.2023

Diaarinumerot
20933/03.04.04.04.19/2021
20935/03.04.04.04.19/2021

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

27.03.2023

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **03.04.2023.**

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 27.03.2023 nro 349/2023, valitus maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa, Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupahakemus kalliokiviaineksen ja moreenin ottamiseen, kallion louhintaan ja murskaukseen sekä ympäristönsuojelulain mukainen lupahakemus pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottamiseen, käsittelyyn ja välivarastointiin sekä läjitykseen, Lempäälä

Luvan hakija

NCC Industry Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **27.03.2023– 03.05.2023** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa: https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **03.05.2023**.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS **PÄÄTÖS** 349/2023

27.03.2023

Dnro 20933/03.04.04.04.19/2021
20935/03.04.04.04.19/2021

Asia Valitus ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisessa lupa-asiassa

Muutoksenhakijat 1. [redacted]

2. NCC Industry Oy

Luvan hakija NCC Industry Oy

Päätös, josta valitetaan

Lempäälän viranomaislautakunta 23.6.2021 (17.6.2021 § 31)

Päätöspöytäkirja

Viranomaislautakunta on 17.6.2021 päätöspöytäkirjan mukaan myöntänyt NCC Industry Oy:lle kiinteistöä Hirvikallio 418-423-2-121 koskien:

1. Määräaikaisen 23.6.2031 saakka voimassa olevan maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisen yhteisluvan kalliokiviaineksen ja moreenin ottamiseen sekä kiviaineksen (mukaan lukien muualta tuotava louhe) louhintaan ja murskaukseen. Jälkihoitotoimenpiteet on tehtävä viimeistään 23.6.2033 mennessä. Kyseessä on toiminnan olennainen muutos.

2. Määräaikaisen 23.6.2033 saakka voimassa olevan ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan maankaatopaikkatoiminnalle sekä pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottoon, käsittelyyn ja välivarastointiin (maapankkitoiminta). Maankaatopaikan sulkemistoimenpiteet tulee olla saatettuna loppuun 23.6.2033 mennessä. Lupapäätöksen määräykset 1, 7, 8, 10, 13–23, 27, 30–42, 44, 49, 50, 52–55 koskevat toimintaa luvan voimassa oloon saakka. Kyseessä ovat uudet toiminnat.

Viranomaislautakunta on määrännyt, että toiminta voidaan aloittaa lautakunnan päätöksen lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittamislupaan sisältyvät maa-ainesten ottotoiminta sekä louhinta- ja murskaustoiminta 11,64 hehtaarin suuruisella alueella, jolle

on aiemmin myönnetty maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaiset luvat. Aloituslupa myönnetään oton ulottamiseen aiemman maa-ainesluvan mukaiseen tasoon + 119.50 (N2000).

Aloittamislupa ei koske oton ulottamista ottoalueen pohjoisosassa (vaihe II) ottotason +119.50 alapuolelle, pohjoisen varastokentän (varakenttä) perustamista eikä maankaatopaikka- ja maapankkitoimintaa.

Luvan haltijan on ennen aloittamislupaan sisältyvän toiminnan aloittamista asetettava 15 000 euron suuruinen hyväksytty vakuus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen eduksi ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Viranomaislautakunnan pöytäkirjassa 17.6.2021 on merkintä, jonka mukaan lautakunta on hyväksynyt pöytäkirjan liitteenä oleva päätösesityksen seuraavin muutoksin:

- Toiminta-aika rajataan päättymään kello 20.00.

- Kohta "Luvanhaltija voi poiketa kalliokiviaineksen tai muualta tuodun louheen rikotuksen ja murskauksen vuosittaisista toiminta-ajoista enintään 3 kertaa lupakauden aikana ennakoimattomaan, poikkeuksellisen runsaaseen kysyntään perustuen." poistetaan.

- Tämän päätöksen lupamääräystä 22 tulee noudattaa hiirihaukan osalta. Muutoin toiminnassa tulee kuitenkin noudattaa Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (YMPJAOS 20.10.2010 § 54) myöntämän ympäristöluvan ja korkeimman hallinto-oikeuden (KHO 2.6.2014) päätöksen mukaisia vuosittaisia ja päivittäisiä toiminta-aikoja kallion louhinnan ja murskauksen osalta. Kuljetusten ja kuormausten toiminta-aikaa koskee tämän lupapäätöksen lupamääräys 24.

Lautakunnan päätöksen liite

Hallinto-oikeudelle toimitetun lautakunnan päätöksen jälkeen korjatun päätösliitteen (maa-aines- ja ympäristölupapäätös, antopäivä 23.6.2021) mukaan viranomaislautakunnan ratkaisu on ollut kohtien 1 ja 2 osalta edellä mainitun mukainen ja toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta koskevan ratkaisun osalta seuraava:

Viranomaislautakunta määrää, että toiminta voidaan aloittaa tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittamislupaan sisältyvät maa-ainesten ottotoiminta sekä louhinta- ja murskaustoiminta 11,64 hehtaarin suuruisella alueella, jolle on aiemmin myönnetty maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaiset luvat. Aloituslupa myönnetään oton ulottamiseen aiemman maa-ainesluvan mukaiseen tasoon + 119,50 (N2000). Tämän päätöksen lupamääräystä 22 tulee noudattaa hiirihaukan osalta. Muutoin toiminnassa tulee kuitenkin noudattaa Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (YMPJAOS 20.10.2010 § 54) myöntämän

ympäristöluvan ja korkeimman hallinto-oikeuden (KHO 2.6.2014) päätöksen mukaisia vuosittaisia ja päivittäisiä toiminta-aikoja kallion louhinnan ja murskauksen osalta. Kuljetusten ja kuormausten toiminta-aikaa koskee tämän lupapäätöksen lupamääräys 24.

Aloittamislupa ei koske oton ulottamista ottoalueen pohjoisosassa (vaihe II) ottotason +119.50 alapuolelle, pohjoisen varastokentän (varakenttä) perustamista eikä maankaatopaikka- ja maapankkitoimintaa.

Luvan haltijan on ennen aloittamislupaan sisältyvän toiminnan aloittamista asetettava 15 000 euron suuruinen hyväksytty vakuus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen eduksi ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupamääräykset

Toiminta on toteutettava lupahakemuksen, sekä täydennyksissä ja vastineessa esitettyjen tietojen mukaisesti, ellei lupamääräyksissä 1–55 toisin määrätä. Toiminnassa on noudatettava myös valtioneuvoston asetuksen (800/2010) vaatimuksia, ellei lupamääräyksissä toisin määrätä. Lupamääräykset kuuluvat lautakunnan päätöksen jälkeen korjatun päätösliitteen mukaan seuraavasti:

Vastuuhenkilöä koskeva lupamääräys

1. Tämän lupapäätöksen mukaista toimintaa varten on nimettävä vastuuhenkilö, joka vastaa muun muassa toiminnan käyttötarkkailusta, muualta tuotavan maa- ja kiviaineksen laadun tarkkailusta, jäte- ja polttoainehuollon asianmukaisuudesta, hulevesien keräily- ja käsittelyjärjestelmien hoidosta sekä työmaapäiväkirjan pidosta. Toiminnalle on oltava nimettynä myös onnettomuus- ja häiriötilanteita varten vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön (tai henkilöiden) nimi ja yhteystiedot sekä pätevyys tehtävän hoitoon on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluun. Vastuuhenkilön vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle.

Maa-aineslain nojalla annettavat lupamääräykset

Vakuus ja aloituskatselmus

2. Hakijan tulee asettaa hyväksyttävä 60 000 euron suuruinen hyväksytty vakuus luvassa maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamiseksi (jälkihoitotoimenpiteet). Vakuus on asetettava luvassa osoitetun lupaviranomaisen eduksi ennen tämän lupapäätöksen mukaisen ottamistoiminnan aloittamista. Vakuutta voidaan purkaa sitä mukaa kuin alueen jälkihoitotoimenpiteet etenevät. Vakuuden on oltava 1/5 suuruisella osalla voimassa vähintään vuosi yli alueen lopputarkastuksen, jossa kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on hyväksytty.

Lupaviranomainen voi tarvittaessa hyväksyä muutoksen annettuun vakuuteen. Lupaviranomainen voi myös määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä jälkihoitotoimenpiteiden suorittamiseksi.

3. Ennen tämän lupapäätöksen mukaisen ottamistoiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloituskatselmus, missä lupamääräykset 1, 2, 6, 7, 37 ja 41 todetaan asianmukaisesti järjestetyksi.

Alueen käyttö

4. Kalliokiviaineksia saa ottaa enintään 1 500 000 kiinto-m^3 ja moreenia enintään 307 500 kiinto-m^3. Ottamisalueen rajaus ja etenemissuunnat sekä ottotasot (N2000 -korkeusjärjestelmä) ovat tämän päätöksen liitteenä 5 olevan Toimintojen sijoittelu (Liite 5e) mukaisia.

5. Louhittavan alueen pintamaiden kuorintaa ja kalliopinnan puhdistusta saa tehdä 1.9.–14.4 välisenä aikana maanantaista perjantaihin kello 7.00–22.00.

6. Ottamisalueen rajat tulee olla merkittynä selvästi maastoon. Ottamistoiminnan aikana louhoksessa on oltava selkeästi merkittyinä korkeuskiintopisteet. Alimmat sallitut ottotasot tulee olla merkittyinä maastoon.

7. Kaikki ottamisalueen loiventamattomat kallio- ja maaleikkaukset, jotka ovat yli kaksi (2) metriä korkeita, tulee suojata sellaisilla leikkauksen yläreunaan sijoitettavilla aidoilla (teräsverkkoaita tai muuta vastaavaa) tai maa- tai kivivalleilla, jotka estävät tehokkaasti tahattoman pääsyn leikkauksen reunalle. Putoamisvaarasta on varoitettava kyltein, jotka sijoitetaan ympäröivään maastoon reunan lähelle. Koko ottamisalue tulee merkitä maastoon lippusiimalla tai varoitusnauhalla sekä louhinta-alueesta varoittavilla kylteillä. Luvan saajan tulee pitää merkinnät ja suojausrakenteet kunnossa.

Ottamisalueen jälkihoito

8. Jälkihoitotoimenpiteisiin tulee ryhtyä sitä mukaa, kun ottaminen edistyy. Luvanhaltijan on toimitettava Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun hyväksyttäväksi koko lupa-aluetta koskeva maisemointisuunnitelma viimeistään 23.6.2026 mennessä. Maisemointisuunnitelmassa tulee esittää Pirunlinnalta avautuvan maiseman huomioiminen. Maisemointisuunnitelmassa tulee tarkastella muun muassa kiinteistön Hirvikallio pohjoisosan metsittymistä sekä puuston tai muun kasvillisuuden palauttamista mahdollisesti jo ottotoiminnan aikana. Ympäristönsuojeluviranomainen voi suunnitelman perusteella antaa tarkentavia maisemointia koskevia määräyksiä. Kaikki alueen maisemointi- ja jälkihoitotyöt tulee tehdä lupahakemuksen ja hyväksytyn maisemointisuunnitelman mukaisesti viimeistään 23.6.2033.

Ottajan korvausvelvollisuus

9. Maa-aineksen ottaja on velvollinen korvaamaan ympäristön tonteille, rakennuksille ja tiestölle otosta mahdollisesti aiheutuvat haitat ja vahingot, mikäli niitä todetaan. Kunta ei osallistu ottotoiminnasta aiheutuviin haitan- tai vahingonkorvauksiin. Lisäksi luvan saajaa muistutetaan siitä, että vaikka etukäteen arvioiden toiminnasta ei syntyisikään haittoja, on luvanhaltija eri lakien, muun muassa maa-aineslaki, ympäristönsuojelulaki ja luonnonsuojelulaki, mukaisissa vastuissa toiminnasta mahdollisesti aiheutuvista haitoista ja rikkomuksista sekä velvollinen tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Ympäristönsuojelulain nojalla annettavat lupamääräykset

Yleiset määräykset pilaantumisen ja haittojen ehkäisemiseksi

10. Toiminnat alueella tulee järjestää niin, ettei niistä aiheudu haittaa terveydelle tai ympäristölle eikä epäsiisteyttä tai roskaantumista. Toiminnassa on myös huolehdittava, että haitallisia vieraslajeja (muun muassa lupiini, jättipalsami, jättiputki) ei pääse leviämään ympäristöön. Luvanhaltijan on seurattava toimialansa parhaan taloudellisesti käytettävissä olevan tekniikan kehittymistä sekä energiatehokkuuden parantumista ja varauduttava tällaisten tekniikoiden käyttöönottoon.

Toiminnan laajuus ja kapasiteetti

11. Alueelta irrotettua kalliokiviainesta ja muualta tuotua louhetta saa murskata enintään yhteensä 400 000 t/a (keskimäärin 260 000 t/a).

12. Vastaanotettavan louheen ominaisuudet tulee selvittää riittävässä laajuudessa. Vähintään niistä kohteista, joista tuodaan enemmän kuin 500 tonnia louhetta, tulee pystyä esittämään ympäristönsuojelulle kirjanpito louheen ominaisuuksien selvittämistavasta ja tuloksista. Kuitenkin aina, jos on tiedossa, että muualta tuotava kiviaines on todennäköisesti hyvin arseenipitoista tai happamoittavaa, kiviaines tulee tutkia ennen sen vastaanottamista. Alueelle ei saa tuoda louhetta alueilta, joissa arseenin ja rikin luontaiset taustapitoisuudet ovat korkeammat kuin toiminta-alueen kallioperässä.

Alueella vastaanotettavat ja käsiteltävät jätteet

13. Alueella saa ottaa maankaatopaikka- ja maapankkitoimintaan liittyen vastaan jäteluokkaan 17 05 04 kuuluvia pilaantumattomia maa- ja kiviaineksia yhteensä enintään 40 000 tonnia (keskimäärin 30 000 tonnia) vuodessa.

Alueelle läjitettävät/maisemoinnissa hyödynnettävät maa-ainekset eivät saa sisältää jätemateriaaleja. Vastaanotettavien maa-ainesjätteiden haitallisten aineiden pitoisuuksien tulee alittaa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007, PIMA-asetus) mukaiset alemmat ohjearvot. Jätteen pilaantumattomuus tulee varmistaa ennen toiminta-alueelle kuljettamista. Jäte ei saa olla peräisin

kohteista, joissa tiedetään tai on aihetta epäillä maaperän olevan pilaantunutta (esimerkiksi pilaantuneen maaperän kohteet, teollisuustontit, jakeluasemat, pysäköintialueet) tai joissa on todettu haitallisia vieraslajiesiintymiä.

14. Toimintaan liittyen alueella saa varastoida hyödyntämiskäyttöön tarkoitettuja pilaantumattomia maa-ainesjätteitä enintään 40 000 tonnia vuodessa ja varastointiaika saa olla enimmillään 3 vuotta.

Vastaanotettavien jätteiden jätehuollon järjestäminen

15. Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan tulee ennen toiminnan aloittamista asettaa Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen eduksi hyväksytty 67 500 euron vakuus asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun, maankaatopaikan sulkemistoimenpiteiden ja jälkihoidon varmistamiseksi. Vakuuden on oltava voimassa vähintään kolme kuukautta vakuuden kattamien toiminnan lopettamiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamisesta ja niiden ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle. Vakuus voidaan palauttaa, kun alue on lopputarkastuksessa hyväksytty.

16. Pilaantumattomien maa-ainesten läjitys alueelle tulee tehdä lupahakemukseen liitettyjen suunnitelmapiirustusten (Liite 5c. Lopputilanne ja Liite 5d. Leikkaukset A-D) mukaisesti. Alueelle voi tuoda vain suunnitelmiin perustuvan, tarvittavan määrän pilaantumattomia maa-aineksia muualta (arviolta noin 582 500 m^3). Maankaatopaikan täyttö tulee suunnitella, toteuttaa ja jälkihoitaa siten, että alueella ei pääse tapahtumaan sortumia tai vesien lammikoitumista alueelle.

17. Kuormia voidaan vastaanottaa alueelle ainoastaan jätehuollosta vastaavan, riittävän asiantuntemuksen omaavan henkilökunnan läsnä ollessa. Alueelle tuotavat maa-aineskuormat on tarkastettava vastaanotettaessa. Kuormien osalta on varmistuttava, että saadaan riittävä ja luotettava selvitys aineserien alkuperästä, määrästä ja laadusta. Kuormista on esitettävä tarvittaessa tutkimustulokset ja asiantuntijalausunto jätteen laadusta.

18. Mikäli alueelle tuodaan jätettä tai muuta ainesta, jonka vastaanottoa ei ole sallittu, on jäte tai aines viipymättä palautettava sen tuottajalle tai toimitettava käsittelylaitokseen tai paikkaan, jonka ympäristöluvassa kyseessä olevan jätteen vastaanotto on hyväksytty. Myös mikäli kuorma sisältää merkittäviä määriä orgaanista ainesta, kuten kantoja ja risuja tulee ne erotella ennen läjitystä ja toimittaa säännöllisesti asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Alueesta ei saa muodostua sinne kelpaamattomien tai sinne kuulumattomien jätteiden varastoaluetta.

19. Alueelle tuotavista kuormista tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenee maa- ja kiviainesten tuontipäivämäärä, syntypaikka ja tuoja, määrä, laatu, sekä jätteen käsittelytapa/sijoituspaikka louhosalueella. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä ympäristönsuojeluviranomaiselle ja säilytettävä vähintään kuuden vuoden ajan.

20. Maa-ainesten vastaanottoa koskevat rajoitukset tulee saattaa alueen käyttäjien tietoon. Alueen tulotien varressa tulee olla selkeästi näkyvillä ilmoitustaulu, josta ilmenevät toiminta-ajat, riittävässä määrin toimintaperiaatteet ja toiminnasta vastaavan yhteystiedot. Asiaton pääsy ja jätteen luvaton sijoittaminen alueelle on estettävä riittävällä valvonnalla tai rakenteellisin keinoin.

21. Lupahakemuksen liitteen 14 mukaista jätteen käsittely- ja seurantasuunnitelma on tarvittaessa päivitettävä jätteen laadun, määrän tai käsittelyn järjestelyiden muutosten takia ja tästä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Toiminta-ajat

22. Kalliokiviaineksen louhintaa (poraus ja räjäytykset), alueelta otetun louheen ja moreenin sekä muualta tuodun louheen rikotusta ja murskausta sekä pilaantumattomien maa- ja kiviainesten käsittelyä (seulontaa) saa alueella tehdä ajalla 16.9.–30.4. maanantaista perjantaihin arkipyhät ja aattopäivät pois lukien.

Mikäli hiirihaukan pesinnän havaitaan olevan käynnissä, tulee huhtikuun aikana toiminnassa pidättäytyä melua aiheuttavista toiminnoista (räjäytys, louhinta, murskaus, rikotus) 200 metrin etäisyydellä pesäpuusta olevalla suojavyöhykkeellä. Luvan haltijan tulee toimittaa hiirihaukan pesinnän vuosittaista seurantaa koskeva suunnitelma ympäristönsuojeluun hyväksyttäväksi viimeistään 30.1.2022 mennessä. Petolintuasiantuntijan selvityksen tulokset pesinnän tilanteesta tulee toimittaa Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun viipymättä maastokäyntien jälkeen.

23. Toiminnassa on noudatettava seuraavia päivittäisiä kellonaikoja:
- poraaminen on tehtävä maanantaista perjantaihin kello 7.00–20.00
- räjäytykset on tehtävä maanantaista perjantaihin kello 13.00–15.00
- rikotus on tehtävä maanantaista perjantaihin kello 8.00–18.00
- murskaus ja seulonta on tehtävä maanantaista perjantaihin kello 7.00–20.00
- kalliokiviaineksen käsittelyyn liittyvä kuormaus ja siirtely on tehtävä maanantaista perjantaihin kello 7.00–20.00.

24. Pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottoa sekä valmiiden tuotteiden kuljetusta ja siihen liittyvää toimintaa (kuormaus) saa tehdä ympäri vuoden arkisin maanantaista perjantaihin kello 7.00–22.00 arkipyhät ja aattopäivät pois lukien. Erityisistä syistä, joista on vähintään viikko etukäteen ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluun, alueella voi olla valmiiden tuotteiden kuormaamista ja kuljetuksia tarvittaessa arkilauantaisin kello 7.30–18.00, kuitenkin enintään 10 lauantaina vuodessa.

Toiminnasta ilmoittaminen

25. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa etukäteen Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun ja vähintään alle 500 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta sijaitsevien asuinkiinteistöjen ja muiden häiriintyvien kohteiden

(muun muassa hevostallitoimintaa harjoittavan kiinteistön) omistajille, kun uusi toimintajakso aloitetaan sekä toimintajakson arvioitu kestoaika. Lisäksi räjäytyksistä on ilmoitettava erikseen vähintään 24 tuntia ennen räjäytysten suorittamista esimerkiksi puhelimitse valvontaviranomaiselle sekä vähintään alle 500 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta sijaitsevien asuinkiinteistöjen ja muiden häiriintyvien kohteiden omistajille, mikäli he haluavat/tarvitsevat tiedotteen (antavat yhteystietonsa). Räjäytyksistä on varauduttava ilmoittamaan myös kauempana oleviin kohteisiin erikseen niin pyydettäessä.

26. Ympäristönsuojeluun tulee ilmoittaa hyvissä ajoin etukäteen, jos lupakauden aikana toteutuu hanke, jonka myötä lupa-alueella murskataan muualta tuotavaa louhetta yli 50 000 tonnia. Ilmoitukseen tulee liittää tiedot/tutkimustulokset muualta tuotavan louheen määrästä, alkuperästä sekä laadusta ja haitattomuudesta.

Melun torjunta

27. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää asumiseen käytettävillä alueilla päivällä (kello 7–22) ekvivalenttimelutasoa 55 dB (L_{Aeq}). Loma-asumiseen käytettävillä alueilla melu ei saa ylittää päivällä (kello 7–22) ekvivalenttimelutasoa 45 dB (L_{Aeq}). Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen on lisättävä 5 dB ennen sen vertaamista edellä määrättyihin raja-arvoihin.

28. Toiminnasta aiheutuvaa melua on ehkäistävä toimintaa koskien laadittujen meluselvitysten ja valtioneuvoston asetuksen 800/2010 mukaisesti.

Meluselvityksen mukaisesti:
- Alueen luoteisreunaan tulee toteuttaa vähintään 4 m korkea meluvalli.
- Mikäli vaiheen 3 alussa käytetään kahta murskauslaitosta, tulee melun leviämistä pohjoissuuntaan vaimentaa sijoittamalla murskauslaitokset pohjoisesta katsottuna vähintään 5 metrin korkuisten varastokasojen suojaan.
- Vaiheessa 3 meluntorjunnassa tulee käyttää eteläreunaan sijoitettavaa vähintään 4 metriä korkeaa maavallia niin, että loma-asunnoilla päästään melutason raja-arvoon (45 dB).

Tärinä

29. Räjäytystyöt on tehtävä ammattitaitoisesti, suunnitelmallisesti ja varovaisuutta noudattaen, niin että räjäytyksistä ei aiheudu vaaraa tai haittaa. Louhintatöissä tulee noudattaa alueelle laadittua (19.12.2020) louhintatöiden riskianalyysiä sekä Gasgrid Finland Oy:n kulloinkin voimassa olevaa lausuntoa/ohjeistusta (17.1.2020, LA200002). Luvan haltija on velvollinen toimittamaan/tiedottamaan Gasgrid Finland Oy:n lausunnon liitteineen asianosaisten (louhintaurakoitsijoiden) käyttöön.

Ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittaminen

30. Luvanhaltijan on järjestettävä toimintansa siten, että lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla eivät ylity hengitettävien hiukkasten (PM10)

osalta ilmanlaadusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (79/2017) annetut raja-arvot (50 pg/m^3, 24 h keskiarvona).

31. Pölyämistä on estettävä varastokasojen sijoittelulla ja pitämällä murskattavan ja kuormattavan aineksen putoamiskorkeus mahdollisimman pienenä sekä koteloimalla laitteistoja tai käyttämällä kastelua tai pölyn talteenottolaitteita tai muuta pölyn torjumiseksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

32. Varastokasojen, alueen ja teiden pölyntorjunnassa on tarvittaessa käytettävä vettä. Myös ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä. Mikäli maa-ainesta ja pölyä kulkeutuu alueen toiminnoista yleiselle tielle, luvanhaltijan on huolehdittava tien puhdistamisesta välittömästi.

33. Pölyntorjuntatoimenpiteet tulee olla käytössä myös talvella. Mikäli pölyntorjunta ei ole mahdollista ja pölyhaittaa syntyy, tulee toiminta keskeyttää, kunnes olosuhteet mahdollistavat toiminnan uudelleen käynnistämisen.

Hulevedet ja pintavesien suojelu

34. Valumavesien johtamisesta maastoon ei saa aiheutua pinta- tai pohjavesien pilaantumisvaaraa eikä vettymis- tai muuta haittaa viereisillä tiloilla. Valuma- ja suotovedet tulee kerätä ja johtaa mitoitukseltaan riittävien laskeutusaltaiden kautta alueen ulkopuolelle. Laskeutusaltaissa tulee olla suodatuspato ja ylivirtaamaputki ylivirtaamatilanteita varten. Yksityiskohtainen toteutussuunnitelma selkeytysaltaasta on toimitettava ympäristönsuojelun vähintään kuukausi ennen altaan rakentamisen aloittamista.

35. Myös jätteenkäsittelytoimintojen alueella muodostuvat hulevedet on käsiteltävä niin, että hienoainesta ei kulkeudu toiminta-alueen ulkopuolisiin ojiin. Käsittelyssä voidaan käyttää samoja rakenteita kuin louhittavan alueen hulevesien käsittelyssä.

36. Selkeytysaltaan toimintaa ja altaan pohjalle kertyvää lietemäärää on seurattava säännöllisesti. Selkeytysallas on tyhjennettävä sinne laskeutuneesta kiintoaineesta tarvittaessa, kuitenkin viimeistään siinä vaiheessa, kun se on puolillaan hienoainesta. Selkeytysaltaasta poistettava liete tulee sijoittaa siten, että se ei uudelleen ajaudu selkeytysaltaaseen.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

37. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Tukitoiminta-alueen maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty.

Polttoaineiden, kemikaalien ja vaarallisten jätteiden säiliöt, astiat tai varastot on suojattava (valuma-allas, kaksoisvaipparakenne, tai vastaava rakenne)

siten, että aineet eivät mahdollisen vuodon sattuessa pääse ympäristöön ja lukittava niin, että niiden asiaton käyttö voidaan estää. Säiliöt, astiat ja varastot on merkittävä asianmukaisesti (varastoitavan aineen nimi ja varoitusmerkinnät). Polttoainesäiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

38. Alueella saa tehdä vain niitä huolto- ja korjaustoimenpiteitä, jotka ovat laitoksen normaalin toiminnan kannalta välttämättömiä. Muut koneiden pesu- tai huoltotoimenpiteet on kielletty. Kaluston tankkaus- ja huoltotoimenpiteissä tulee estää haitallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen esimerkiksi käyttämällä imeytysmattoja tai vastaavia alustoja.

Häiriö- ja poikkeustilanteisiin sekä onnettomuuksiin varautuminen

39. Mikäli laitteisiin tulee vikoja tai häiriöitä, jotka lisäävät päästöjen määrää tai muuttavat niiden laatua haitallisemmiksi, laitteet on saatettava normaaliin toimintakuntoon niin pian kuin se on teknisesti mahdollista.

40. Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun on viipymättä ilmoitettava häiriötilanteista, vahingoista tai onnettomuuksista, joista aiheutuu määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä tai toimia jätehuollon järjestämisessä. Mikäli alueella tapahtuu öljyvahinko tai muu siihen rinnastettava vahinko, on siitä välittömästi ilmoitettava hätäkeskukseen (112) ja ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin päästöjen ja niiden aiheuttamien haittojen sekä tapahtuman uusiutumisen ehkäisemiseksi.

41. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa. Vuotoina ympäristöön päässeet kemikaalit, polttoaineet ja muut aineet on kerättävä välittömästi talteen ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn.

Jätehuolto

42. Omassa toiminnassa syntyvää tavanomaista jätettä varten tulee alueella olla asianmukainen, riittävän lajittelun ja jätteiden hyödyntämisen mahdollistava jätehuolto. Erilaiset vaaralliset jätteet, kuten öljyiset jätteet ja akut on pidettävä erillään toisistaan ja muista jätteistä sekä merkittävä ominaisuuksiensa mukaan ja varastoitava suljetuissa astioissa vesitiiviisti. Kaikki toiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Tavanomaiset jätteet on toimitettava eteenpäin riittävän usein. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa käsiteltäväksi luvanvaraiseen paikkaan vähintään kerran vuodessa.

43. Maa-ainesten otosta syntyvän kaivannaisjätteen käsittelyssä, varastoinnissa ja hyödyntämisessä tulee toimia hakemukseen liitetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman (liite 6a ja 6b) mukaisesti. Jätehuoltosuunnitelmaa on tarvittaessa päivitettävä, jos kaivannaisjätehuollossa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Tarkkailu

Käyttötarkkailu

44. Kaluston, polttoaineiden tankkaus- ja varastointipaikan, meluvallien, laskeutusaltaiden, ottoalueen suojausten sekä merkintöjen kuntoa ja alueen yleistä siisteyttä on tarkkailtava säännöllisesti. Mahdolliset vauriot ja puutteet on korjattava viipymättä. Vastaanotettavien pilaantumattomien maa- ja kiviainesten tarkkailu ja kirjanpito on järjestettävä lupamääräysten 17 ja 19 mukaisesti.

Laitoksen melu- ja pölypäästöjä on tarkkailtava myös aistinvaraisesti toiminta-aikoina.

Tärinä

45. Tärinävaikutusten tarkkailua on tehtävä katselmuksin ja räjäytystöiden aikaisilla tärinämittauksilla lupamääräyksen 29 mukaisen louhintatöiden riskianalyysin mukaisessa laajuudessa. Talokatselmukset on kuitenkin tehtävä vähintään 500 m säteellä ottamisalueen reunasta olevilla kiinteistöillä ennen toiminnan aloittamista, aina louhintaurakoitsijan vaihtuessa, toiminnan päätyttyä sekä tarvittaessa louhinnan aikana. Katselmuksissa on kartoitettava rakennusten sen hetkinen kunto sekä talousvesikaivojen sijainti ja vesipinnan korkeusasema. Tehtyjä katselmuksia on verrattava ennen töiden aloitusta suoritettuihin katselmuksiin. Tärinämittauksia on tehtävä maakaasuputkella sekä vähintään lähimmässä asuinkiinteistössä. Tärinämittauksessa saatuja tuloksia on verrattava esitettyihin heilahdusnopeuksien raja-arvoihin ja mikäli ne ylittyvät, toiminnanharjoittajan tulee esittää valvontaviranomaiselle selvitys tilanteesta. Kenttäkohtaiset räjäytyssuunnitelmat on säilytettävä ja pyydettäessä esitettävä kunnan ympäristönsuojeluun.

Melu

46. Melua on mitattava hakemuksessa esitetyn mukaisesti ottotoiminnan vaiheissa 2. ja 3. aiemman mittausraportin (Promethor 25.5.2020) mukaisissa mittauspisteissä 1–5. Mittaukset on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa laitoksen vaiheen 2 toiminnan aloittamisesta ja toistettava vaiheen 3 ottorintauksen etelän suunnassa edettyä maastossa korkeuskäyrän +128 tuntumaan. Mittauksissa on selvitettävä kallion louhinnan (porauksen), kiviaineksen rikotuksen ja murskauksen aiheuttamaa yhteismelua; keskiäänitaso (L_{Aeq}) ja enimmäisäänitaso (L_{AFmax}). Melumittaukset tulee suorittaa ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 "Ympäristömelun mittaaminen" mukaisesti.

Mittausraporttiin on merkittävä, mitkä työvaiheet, toiminnot ja meluntorjuntatoimenpiteet olivat käynnissä mittausajanjaksolla. Raporttiin on liitettävä kartta, jossa on esitetty mittauspisteiden, melulähteiden ja meluesteiden sijainnit.

Pöly

47. Toiminnan vaikutuksia on seurattava mittaamalla pölyn hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuutta laitosalueella ja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mittaussuunnitelma on toimitettava Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun hyväksyttäväksi vähintään kuukausi ennen mittausten aloittamista. Mittaukset on tehtävä kuuden-yhdeksän kuukauden kuluessa laitoksen vaiheen 2 toiminnan aloittamisesta laitoksen toiminnan ollessa normaali ja toistettava vaiheen 3 ottorintauksen etelän suunnassa edettyä maastossa korkeuskäyrän +128 tuntumaan.

Pohja- ja pintavesien tarkkailu

48. Pohjaveden pinnan korkeuden seurantaan valitusta talousvesikaivosta K3 (418-406-2-23, Keinumäentie 50) on seurattava pohjaveden pinnankorkeutta ja laatua vuosittain. Muista alle 500 m etäisyydellä olevista talousvesikaivoista on seurattava talousveden laatua kahden vuoden välein ja samalla on mitattava myös pohjaveden pinnan korkeus. Kiinteistöllä 418-406-2-179 olevasta kahdesta rengaskaivosta voidaan valita tarkkailuun vain toinen kaivo esim. kaivo K2A. Talousvesikaivojen vedestä on tutkittava sameus, väri, sähkönjohtavuus, permanganaattiluku, pH, rauta, mangaani, nitraatti, nitriitti, ammonium, kloridi, sulfaatti ja bakteerit sekä arseeni.

49. Pintavesitarkkailua on tehtävä laskeutusaltaasta lähtevästä vedestä sekä kauempana pintavesien valumasuunnassa olevista ojista vähintään kerran vuodessa. Vaikutusten seuraamisen kannalta edustava pintavesien tarkkailupiste/pisteet tulee esittää ympäristönsuojeluun ennen vesinäytteiden ottamista. Vesinäytteistä tulee määrittää sameus, kiintoaine, kokonaistyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10-C40) (vain laskeutusaltaasta). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama.

Tarkkailujen toteutus, raportointi ja huomioon ottaminen

50. Tarkkailut on tehtävä puolueettoman asiantuntijan toimesta. Mittaukset, näytteenotto ja analysointi on tehtävä yleisesti käytössä olevan standardin mukaisesti. Mittausraportit tulee toimittaa viipymättä niiden valmistumisen jälkeen kunnan ympäristönsuojeluun. Kaivovesitarkkailun tulokset on toimitettava myös kiinteistöjen haltijoille.

Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin, mikäli tarkkailutulosten perusteella havaitaan, että toiminnasta aiheutuu asetettujen raja-arvojen ylityksiä tai ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa sekä annettava selvitys toimenpiteistä aikatauluineen kunnan ympäristönsuojeluun.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa mittaustulosten tai suorittamansa valvonnan perusteella tarvittaessa edellyttää lisätarkkailua tai tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa.

Kirjanpito- ja raportointimääräykset

51. Vuotuisesta maa-ainesten ottomäärästä ja jälkihoitotoimenpiteiden edistymisestä tulee tehdä ilmoitus valvontaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

52. Luvan saajan on pidettävä toiminnastaan kirjaa. Laitoksen toiminnasta on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun edellistä vuotta koskeva ympäristönsuojelun vuosiyhteenveto, josta ilmenee:
- tiedot tuotantopäivistä ja toiminta-ajoista (eriteltynä maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan toiminnot, jätteen vastaanottoja käsittelytoiminnot)
- räjäytysten ajankohdat ja käytetyt räjähdysaineet
- tiedot alueella louhitun ja murskatun kiviaineksen määrästä
- tiedot muualta vastaanotetun louheen määrästä ja murskausmäärästä
- tiedot varastossa olevasta murskaamattoman kiviaineksen määrästä vuoden lopussa
- vastaanotettujen pilaantumattomien maa- ja kiviainesjätteiden määrä, alkuperä ja laatu sekä käsitelty ja läjitykseen ohjattu määrä
- vuoden lopussa välivarastossa olevien pilaantumattomien maa- ja kiviainesjätteiden määrä
- tehdyt tarkkailutoimenpiteet ja niiden tulokset
- tiedot selkeytysaltaiden pohjalle kertyvän lietemäärän seurannasta ja lietteen poistamisesta
- selvitys mahdollisista poikkeuksellisista päästöjä ympäristöön lisänneistä tapahtumista ja niiden johdosta tehdyistä ympäristönsuojelutoimenpiteistä
- tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä ja niiden toimituspaikasta

Kirjanpidon perusteena olevat asiakirjat, kuten laitoksen käyttöä ja valvontaa koskevat tallenteet, häiriökirjanpito, huoltotodistukset, jätekirjanpito ja jätteiden siirtoasiakirjat, vastaanotettaviin maa-ja kiviaineksiin sekä louheen laatuun liittyvät selvitykset ja tutkimustulokset, kemikaali- ja polttoainetoimitukset tulee säilyttää vähintään kuuden vuoden ajan ja ne tulee voida pyydettäessä esittää valvontaviranomaiselle.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

53. Toiminnan muutoksista, toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä tai toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun hyvissä ajoin. Toiminnan päättymisestä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle lopputarkastuksen pitämistä varten.

54. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään neljä kuukautta ennen toiminnan lopettamista, esitettävä valvontaviranomaiselle suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista ja lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailutarpeesta. Suunnitelman tulee sisältää muun muassa tiedot jätehuoltoon ja hulevesien johtamisjärjestelyihin liittyvistä toimenpiteistä, maaperän mahdollisesta pilaantuneisuudesta ja puhdistamistarpeesta.

55. Alue tulee siistiä välittömästi toimintojen päätyttyä poistamalla alueelta jätteet ja muut alueen jatkokäytössä tarpeettomat laitteet tai rakenteet. Hulevesien käsittelyrakenteet ja tulee kuitenkin säilyttää ja niiden toimivuus tulee varmistaa toiminnan päättyessä.

Korvattavat päätökset

Tämä päätös korvaa sen saatua lainvoiman seuraavat päätökset kokonaisuudessaan:
- Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (YMPJAOS 21.10.2009 § 61) myöntämä, 31.8.2021 voimassa oleva maa-aineslupa kalliokiviaineksen ottamiseen. Antopäivä 28.10.2009. Lupa on myönnetty Soraset Yhtiöt Oy:lle.
- Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (YMPJAOS 20.10.2010 § 54) myöntämä, 2.6.2024 asti voimassa oleva ympäristölupa kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen. Antopäivä 27.10.2010. Lupa on myönnetty Soraset Yhtiöt Oy:lle.
- Viranomaislautakunnan päätös (VIRLA 22.1.2020 § 4) poiketa vähäisesti maa-ainesluvan ottamissuunnitelmasta ja lupamääräyksistä 10, 12 ja 18 sekä aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Päätös on tehty NCC Industry Oy:n hakemuksesta.
- Ympäristöpäällikön viranhaltijapäätös 10.2.2020 § 3 kiviaineksen louhintaa ja murskausta koskevan ympäristöluvan selventämisestä ja tarkkailumääräysten muuttamisesta. Päätös on tehty NCC Industry Oy:n hakemuksesta.

Ratkaisun perusteluja

Luvan myöntämisen yleiset edellytykset

Luvan voimassaolo

Maa-aineslain 10 §:n mukaan yhteislupa maa-ainesten ottamiseen, kallion louhintaan ja kiviaineksen murskaukseen myönnetään 10 vuodeksi, ellei ole erityisiä syitä pidemmälle toiminta-ajalle. Maa-aineslain ja valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta perusteella jälkihoitotoimenpiteiden suorittamiseen ottamisen jälkeen voidaan antaa muu määräaika.

Viranomaislautakunta on katsonut, ettei hakija ole esittänyt sellaisia erityisiä syitä, joiden perusteella lupa voitaisiin myöntää 20 vuodeksi. Aluetta ei ole maakuntakaavassa eikä osayleiskaavassa osoitettu kalliokiviainesten ottoalueeksi. Pilaantumattomien maa-ainesten läjitys- ja käsittelytoiminnoille sekä maankaatopaikan sulkemistoimenpiteille ja alueen jälkihoitotoimenpiteille on katsottu perustelluksi antaa kaksi vuotta pidempi lupa-aika. Tällöin hakijalle jää varsinaisen ottotoiminnan jälkeen aikaa toteuttaa suunnitellut läjitykset ja saattaa alue jälkihoitovaatimusten mukaiseen kuntoon. Luvan voimassaoloajassa on otettu huomioon Pirkanmaan

maakuntamuseon lausunto toiminnan heikentävästä vaikutuksesta Pirunlinnan ympäristön maisema-arvoon ja ymmärrettävyyteen.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Hakemus toiminnan aloittamiseen ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa on hyväksytty osittain. Aloittamislupa katsotaan perustelluksi myöntää jo aiemmin luvitetulle 11,64 hehtaarin suuruiselle alueelle noudattaen aiemman maa-ainesluvan mukaista ottotasoa. Aiemman maa-aineslain mukaisen lupapäätöksen voimassaolo on umpeutumassa 31.8.2021, jolloin aloittamislupa mahdollistaa ottotoiminnan sekä louhinnan ja murskauksen jatkumisen keskeytyksettä eikä toiminnan aikajänne ja maisemavaikutukset pitene tarpeettomasti. Ottotason syventämiselle, aiemmin luvittamattomille jätteiden käsittelytoiminnoille, pohjoisen varastokentälle ja toiminta-aikojen muuttamiselle (lukuun ottamatta kuljetuksia ja kuormausta) ei ole myönnetty ennakkoaloituslupaa, koska täytäntöönpanon on katsottu tekevän muutoksenhaun hyödyttömäksi. Hakijaa on edellytetty asettamaan hyväksyttävä vakuus niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Toiminnan sijoittuminen

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Viranomaislautakunta on katsonut, että luparatkaisun mukainen toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitettuun tarkoitukseen. Suurelta osin suunnittelualue on Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 (hyväksytty 27.3.2017) maaseutualuetta. Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Maaseutualuetta koskevassa suunnittelumääräyksessä todetaan, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen ei ole katsottu olevan kalliokiviainesten ottoa rajoittava. Toiminnalla ei ole katsottu olevan merkittävää heikentävää vaikutusta MK-merkinnällä olevaan alueeseen (maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä) ottaen huomioon MK-merkinnällä osoitetun alueen laajuuden, merkintöjen yleispiirteisyyden sekä sen että suunnittelualueen koillisosan ulottuu vain pieneltä osin (varastokentän osalta) MK-merkinnän rajalle. Maakuntakaavassa 2040 (hyväksytty 27.3.2017) suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu teknisen huollon kehittämisen kohdealuemerkintä, maanvastaanotto ja kierrätys (tkm).

Maakuntakaavassa EOk-merkinnällä olevat kiviaineshuollon kannalta tärkeät alueet eivät automaattisesti tarkoita, että niiden mukaisille alueille voidaan osoittaa kalliokiviainesten ottotoimintaa. Maakuntakaavan selostuksessa on

todettu, että maa- ja kiviainesten ottaminen (pois lukien kotitarveotto) edellyttää aina vähintään maa-aineslain mukaisen luvan siitäkin huolimatta, että alue olisi osoitettu maakuntakaavassa. EOk-merkinnät eivät myöskään poissulje kalliokiviainesten ottotoimintojen sijoittamista muualle, jollei maakuntakaavan merkintä ja suunnittelumääräys sitä rajoita. Maakuntakaavan selostuksessa on todettu, että Pirkanmaan maakuntakaavan varausten toivotaan vaikuttavan siihen, että kiviainesten ottaminen suuntautuisi tulevaisuudessa kaavassa osoitetuille aluekokonaisuuksille. Maa-aineslain 10 § mahdollistaa sen, että maakuntakaavassa osoitettuihin kohteisiin voidaan myöntää ottamislupa tavanomaista kymmentä vuotta pidemmäksi ajaksi. Toiminnan suuntautuminen tulevaisuudessa kaavassa tätä varten osoitetuille alueille auttaisi vähentämään ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia erityisesti tiiveimmin rakennetuilla alueilla. Maakuntakaavaratkaisussa on pyritty löytämään uusia ottamiseen soveltuvia alueita, joilla on maakunnallista tai seudullista merkitystä. Paikallisesti merkittäviä ottamisalueita ei ole osoitettu. Myöskään olemassa olevia ottamisalueita ei ole katsottu tarpeelliseksi selvittää ja osoittaa kaavassa kattavasti. Maakuntakaavan kiviainesvaraukset eivät aiheuta muutosta olemassa oleviin ottamislupiin. Maakuntakaavaselostuksessa lisäksi todetaan, että erityisesti kasvavalla Tampereen ydinkaupunkiseudulla tulisi tavoitella sitä, että avattavat kiviainesten ottoalueet hyödynnetään mahdollisimman kattavasti ja näin voitaisiin vähentää tarvetta uusien kohteiden avaamiseen.

Alueella on voimassa maakuntakaavaa vanhempi Kulju-Marjamäki-Moision-Keskustan osayleiskaava (17.12.2001), jossa alue merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1). Merkintään sisältyy täsmentävä määräys mahdollisen hajarakentamisen osalta. Viranomaislautakunta on katsonut, että kiviaineksen ottotoiminnan jatkaminen ei vaikeuta alueen käyttämistä osayleiskaavassa osoitettuun tarkoitukseen, koska ottamistoiminnan jälkeen alue on mahdollista palauttaa osayleiskaavan mukaiseen käyttöön metsittämällä. M-1 merkinnällä on osoitettu pinta-alallisesti isot aluevaraukset ja haettu toiminta koskee yhteensä 11,64 hehtaarin suuruista aluetta. Myöskään jätteenkäsittelytoimintojen sijoittumisen osayleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle ei ole katsottu vaikeuttavan alueen käyttämistä osayleiskaavassa osoitettuun tarkoitukseen, kun lupa on myönnetty määräaikaisena. Alue on suunniteltu palautettavan kokonaisuudessaan kaavan mukaiseen käyttöön (maa- ja metsätalousvaltainen alue) lupakauden loppuun mennessä. Lempäälän kunnan kaavoituspäällikkö on lausunnossaan katsonut, että aiottu hanke ei aiheuta haittaa nykyisten kaavojen ja suunnitelmien toteuttamiselle.

Maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukainen yhteislupa

Ottamistoiminnan tai sen järjestelyjen ei ole katsottu olevan ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja hakija on esittänyt asianmukaisen ottamissuunnitelman, joten lupa maa-ainesten ottamiseen voidaan myöntää.

Toiminnasta ei ole katsottu aiheutuvan kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien

tuhoutumista eikä huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityisesti suojeltavia luontotyyppejä. Alueen läheisyydessä pesivä hiirihaukka on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010, Murausasetus) 3 §:ssä on säädetty kivenlouhimon ja murskauslaitoksen vähimmäisetäisyyksistä asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai piha-alueeseen. Hakemuksessa esitettyjen toimintojen sijainti täyttää asetuksen mukaisen vähimmäisetäisyysvaatimuksen, 300 metriä. Lähimmät vapaa-ajan rakennukset sijaitsevat noin 365 metrin ja 400 metrin etäisyydellä ottoalueen lounais- ja eteläpuolilla sekä noin 380 metrin etäisyydellä ottoalueen luoteispuolella. Lähin asuinrakennus sijaitsee etelässä noin 500 metrin etäisyydellä suunnittelualueen rajasta.

Ympäristölupa, maa- ja kiviainesjätteiden vastaanotto, välivarastointi ja käsittely

Alueella ei oteta vastaan eikä käsitellä pilaantuneita eikä pilaantuneiksi epäiltyjä materiaaleja. Lupaan sisältyvät määräykset toiminnan aiheuttaman pöly- ja meluhaitan torjunnasta. Maa- ja kiviainesten käsittely- ja läjitystoiminnasta aiheutuvaa pölyhaittaa voidaan pitää pienempänä verrattuna kalliokiviaineksen louhinta- ja murskaustoimintoihin, koska maa-ainekset ovat pääosin melko kosteita. Myös seulonnasta syntyvä melu on vähäisempää kallion louhinnan ja murskauksen meluun nähden. Lupaan sisältyy määräys myös varastokasojen, alueen ja teiden ja ajoneuvojen kuormien kastelusta tarvittaessa. Hakemukseen on sisällytetty jätelain (646/2011) 120 §:n mukaiselta jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmalta vaadittavat tiedot. Toiminnanharjoittaja on esittänyt riittävän asiantuntemuksen käytettävyyden luvan mukaiselle toiminnalle.

Yhteenveto

Kun toimintaa harjoitetaan päätöksessä esitetyllä tavalla ja annettuja määräyksiä noudattaen, toiminta täyttää maa-aineslain, ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä luonnonsuojelulain ja sen nojalla säädetyt vaatimukset, toiminnasta ei arvioida aiheutuvan terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän ja pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun tärkeän käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä korvattavaa, vesistöön tai sen käyttöön kohdistuvaa haittaa. Toiminta täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset.

Alueen läheisyydessä on hevostallitoimintaa, johon maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaiset toiminnat vaikuttavat. Annettujen lupamääräysten katsotaan suojaavan haitoilta ja rasitukselta myös hevostallitoimintaa. Eläinten pitopaikkaa koskevan eläinsuojelulain 4 §:n nojalla annetun hevosten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (588/2010) 4 §:n 1 momentin mukaan hevonen ei saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 dB(A). Meluselvityksen (Promethor, 13.11.2020) perusteella harjoitettaessa louhinta- ja murskaustoimintaa lupapäätöksen mukaisesti eläinten pitopaikassa olevat hevoset eivät ole jatkuvasti alttiina yli 65 desibelin melulle.

Lupaviranomainen on katsonut, että määräykset eivät ole luvansaajalle kohtuuttomia, kun otetaan huomioon toiminnan luonne sekä läheisyydessä sijaitsevat häiriintyvät kohteet.

Lupamääräysten perusteluja

Maa-ainesten ottoa koskevat lupamääräykset 2–12, oikeastaan 1–9

Pintamaiden kuorintaa koskevassa määräajassa on otettu huomioon aiempien lupien mukainen määräaika syksyn osalta ja kevään osalta metsäympäristöissä lintujen tärkein pesimäaika (15.4–31.7). (lupamääräys 5)

Ympäristönsuojelulain nojalla annettavat lupamääräykset 13–56, oikeastaan 10–56

Lupamääräyksellä on asetettu jätteiden vastaanoton kapasiteettiraja toiminnanharjoittajan hakemuksen mukaisesti sekä vastaanotettavien jätelajien laatua koskevat vaatimukset. Lupamääräyksellä varmistetaan, että toiminta pysyy suunnitelman mukaisena. Lupamääräys on annettu maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisen estämiseksi. Alueelle ei saa ottaa vastaan maita esimerkiksi sellaisilta alueilta, joita on käytetty ampumaratana, huoltoasema-, korjaamo- tai pesulatoimintaan, romun tai jätteiden käsittelyyn tai teolliseen toimintaan tai muuhun vastaavaan toimintaan. Pilaantumattomilla maa-aineksilla tarkoitetaan tässä päätöksessä sellaisia maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet ovat valtioneuvoston asetuksen (214/2007) maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista tarkoittaman alemman ohjearvon alittavia. (lupamääräys 13)

Alueella varastoitavan maa- ja kiviainesjätteen varastomäärää on rajoitettu, jottei kiinteistölle kerry suhteettoman suuria jätevarastoja eivätkä varastossa olevat jätteet aiheuta epäsiisteyttä. Lainsäädännön (331/2013) mukaan

kaatopaikaksi luokitellaan alue, jossa jätettä varastoidaan yli kolme vuotta ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä. (lupamääräys 14)

Toiminta-aikoja on rajoitettu hakemukseen nähden asutukselle ja ympäristölle aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen lieventämiseksi ja kohtuuttoman rasituksen estämiseksi. Vastamäen alueella asutus on lisääntynyt ensimmäisestä lupapäätöksestä. Vuosittaista toiminta-aikaa on kuitenkin laajennettu jonkin verran aikaisempiin lupiin nähden ottaen huomioon hakijan tarpeet sekä eri toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu. Lempäälässä on myönnetty 1.10–30.4 välisestä ajanjaksosta pidempiä toiminta-aikoja myös muihin kohteisiin, joissa lähimmät asuinkiinteistöt ovat vastaavalla etäisyydellä. Hakija on esittänyt melumallinnuksen, jonka perusteella toiminnasta aiheutuva melu saadaan pysymään raja-arvoissa ja jonka perusteella päivittäisiä toiminta-aikoja on mahdollista muuttaa aiempiin lupiin nähden jonkin verran. Asetukseen nähden toiminnanharjoittaja on esittänyt räjäytysten rajaamista maanantaista perjantaihin kello 13.00–15.00 väliseksi ajaksi. Toiminta-aikojen osalta on otettu huomioon alueen läheisyydessä pesivä hiirihaukka ja sen pesimärauhan turvaaminen Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. (lupamääräykset 22 ja 23)

Kuljetusten ja niihin liittyvän kuormauksen toiminta-aikaa ei ole katsottu perustelluksi myöntää kello 6.00–7.00 väliseksi ajaksi ottaen huomioon toiminnan volyymi sekä lähiympäristön häiriintyvät kohteet ja niihin kohdistuva rasitus. Häiriötä aiheuttavat etenkin kuormaukseen ja kuormien purkuun sekä peruutuspiippaukseen liittyvät äänet. Lauantaikuljetusten osalta määräys on samansisältöinen kuin voimassa olevassa ympäristöluvassa. Ilmoitusvelvollisuutta on kuitenkin kevennetty siten, että lähikiinteistöille ei tarvitse ilmoittaa vaan valvonnallinen ilmoitus ympäristönsuojeluun riittää. (lupamääräys 24)

Toiminnasta ilmoittaminen etukäteen lähimmille häiriintyville kohteille katsotaan tarpeelliseksi. Esimerkiksi kallion räjäyttämisestä aiheutuu ympäristöön äkillistä melua ja tärinää, joihin tulee voida varautua. Määräys toimintajaksoista sekä suuremmista määristä muualta tuotavaa louhetta ilmoittamisesta viranomaiselle on annettu valvonnallisista syistä (lupamääräykset 25)

Määräykset melu- ja pölyhaittojen ehkäisystä on annettu terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi sekä naapuruussuhdelain tarkoittaman haitan ehkäisemiseksi. Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Meluntorjuntaa tulee tehdä valtioneuvoston asetuksen 800/2010 6 §:n sekä laadittujen meluselvitysten mukaisesti. Laskennallisen melumallinnuksen tulosten perusteella on määräyksellä tarkennettu meluntorjunnan tehostamista meluvalleilla sekä varastokasoilla. Lähimmät vapaa-ajan asunnot eivät ole yhdyskuntarakenteen mukaisella taajama-alueella (ympäristöhallinnon YKR-taajamarajaus), joten päiväajan (7.00–22.00)

melutason raja-arvo on niiden osalta 45 dB. Tämän raja-arvon saavuttaminen edellyttää meluselvityksen mukaan vaiheessa 3 eteläreunaan tehtävää vähintään 4 metriä korkeaa maavallia. Meluselvityksessä on lisäksi todettu, että meluntorjuntaa voidaan tarvittaessa tehostaa esimerkiksi korottamalla meluvalleja tai käyttämällä meluvaimennettuja poravaunuja. (lupamääräykset 27 ja 28)

Lupamääräyksessä halutaan korostaa, että toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus) myös louhintatöiden tärinän osalta. Kohteeseen on laadittu louhintatöiden riskianalyysi ja saatu Gasgrid Finland Oy:ltä louhintatöitä koskevat vaatimukset maakaasulinjan läheisyydessä toimittaessa. Toiminnanharjoittajan tulee toiminnassaan noudattaa näitä. (lupamääräys 29).

Pölyntorjunnassa on huolehdittava siitä, että poraamisesta, louhinnasta, murskauksesta ja työmaaliikenteestä aiheutuvat pölypäästöt pidetään mahdollisimman pieninä. Pölyntorjuntaa on tehtävä valtioneuvoston asetuksen 800/2010 4 §:n mukaisesti. Ilmanlaadusta alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla ihmiset saattavat altistua ilman epäpuhtauksille säädetään Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta 79/2017. Asetuksessa on säädetty raja-arvot muun muassa hiukkasille (PM10) terveyshaittojen ehkäisemiseksi. (lupamääräykset 30–33)

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön. Tarkkailut ovat tarpeen toiminnan vaikutusten ja mahdollisen pilaantumisen havaitsemiseksi ajoissa. Tarkkailusta on annettu tarkentavia määräyksiä. Tärinän osalta katsotaan perustelluksi, että tärinää mitataan kaasulinjan lisäksi vähintään lähimmästä häiriintyvästä kohteesta kaikkien räjäytysten osalta. Tällöin saadaan tietoa kaikkien räjäytysten vaikutuksista. Tämä on ollut yleinen mittauskäytäntö myös muissa vastaavissa toiminnoissa ja myös kohteessa on mitattu tärinää useina räjäytyskertoina jo tähänkin asti. Toiminta sijaitsee oleellisesti 500 metriä lähempänä pölylle alttiita kohteita eikä maasto-olosuhteet ole erityisen suojaavat. Etenkin etelän suunnassa toiminnan ja häiriintyvien kohteiden väliin jää vain peltoa sekä avohakattua metsää. Tämän perusteella ei ole katsottu perustelluksi luopua aiempaan ympäristölupaan sisältyneestä pölymittauksesta. Muistutuksissa esille nostetut pölyhaitat on tarpeen selvittää. --- (lupamääräykset 44–50)

Vastaus lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin

Luparatkaisun perusteluosassa ilmenevillä perusteilla luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa. Lausunnoissa ja muistutuksissa esiin tuodut asiat on otettu yhteisluvassa huomioon alla esitetyllä tavalla.

Vastaus lausuntoihin

Lempäälän kunnan kaavoituspäällikön lausunnon osalta on viitattu luparatkaisuun ja sen perusteluosaan. Lausunto on otettu erityisesti huomioon lupamääräyksissä 27–28, 34, 46 ja 49.

Vastaus muistutuksissa ja mielipiteissä esitettyihin vaatimuksiin

Yhteisesti muistutuksiin ja mielipiteisiin on todettu, että Soraset Yhtiöt Oy haki aikoinaan vuosittaiseksi toiminta-ajaksi 1.10–30.4 välistä aikaa. Lupa myönnettiin hakemuksen mukaisesti ja se vahvistui hallinto-oikeuksien päätösten myötä. Hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa ei ole tarkasteltu pitemmän vuosittaisen toiminta-ajan edellytyksiä. Vuosittaista toiminta-aikaa on laajennettu jonkin verran aikaisempiin lupiin nähden ottaen huomioon hakijan tarpeet sekä eri toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu. Lempäälässä on myönnetty 1.10–30.4 välisestä ajanjaksosta pidempiä toiminta-aikoja myös muihin kohteisiin, joissa lähimmät asuinkiinteistöt ovat vastaavalla etäisyydellä. Vuosittaista toiminta-aikaa on kuitenkin rajattu varsin merkittävästi hakemuksessa esitetystä.

Vastaavasti Soraset Yhtiöt Oy haki aikoinaan erilaisia päivittäisiä toiminta-aikoja eli muun muassa louhintaa ja murskausta maanantaista torstaihin kello 7–20, perjantaisin ja aattopäivinä kello 7–18 arkipyhät pois lukien. Toiminta aikaa rajattiin sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen että hallinto-oikeuksien päätöksillä. Rajaaminen perustui toiminnasta aiheutuvaan meluun, jota oli mallinnettu meluselvityksessä (Ramboll, 25.3.2010).

NCC Industry Oy on esittänyt uuden meluselvityksen (Promethor 13.11.2020), jonka perusteella toiminnasta aiheutuva melu saadaan pysymään niin sanotun Muraus-asetuksen (800/2010) mukaisissa melutason raja-arvoissa meluselvityksessä esitetyillä meluntorjuntaratkaisuilla. Melulaskennan perusteella myös samanaikaisesti tehtävä poraus ja rikotus on mahdollista ja toiminnassa voidaan käyttää kahta murskauslaitosta. Uudemmassa meluselvityksissä mm. mallinnetut meluntorjuntarakenteet (meluvallit, varastokasat) ovat erilaiset, minkä lisäksi vaiheessa 2 toimitaan ottosyvyydestä johtuen alemmalla tasolla (+105).

Päätöksessä on asetettu aikaisempaan lupaan nähden tiukemmat melutason raja-arvot, sillä lähimmät loma-asunnot eivät sijaitse taajama-alueella, vaikka meluselvityksessä niin todetaan. Meluselvityksen perusteella myös näihin tiukempiin melutason raja-arvoihin päästään käytettävillä ja lupapäätöksessä edellytetyillä meluntorjuntaratkaisuilla. Melutason raja-arvoihin pääseminen varmistetaan melumittauksilla ja tarvittaessa voidaan edellyttää muun muassa meluntorjunnan tehostamista. Muutokset päivittäisiin toiminta-aikoihin perustuvat hakemuksen liitteenä esitettyyn meluselvitykseen (Promethor 13.11.2020) ja niin sanotun Muraus-asetuksen (800/2010) mukaisiin melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajoihin.

[redacted] ja 8 muun allekirjoittaneen ja toisen yksityishenkilön ja 34 muun allekirjoittaneen muistutuksen osalta on viitattu luparatkaisuun, ja sen

perusteluosaan sekä yllä olevaan muistutuksia ja mielipiteitä yhteisesti koskevaan vastaukseen. Ennakkoaloituslupaa ja luvan voimassaoloaikaa on perusteltu tarkemmin ratkaisuosan kohdissa Luvan voimassaolo ja Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta. Muistutuksissa esille nostettua maakuntakaavan huomioon ottamista on tarkasteltu kohdassa Toiminnan sijoittuminen. Louhintaan liittyvien räjäytysten ja tärinän seurannan osalta on annettu lupamääräykset 29 ja 45. Ympäristönsuojelu valvoo louhintatöiden osalta syntyvää tärinää (päästö). Melun hetkelliselle enimmäisäänitasolle ei ole lainsäädännössä raja-arvoa eikä sellaista siten ole perusteltua määrätä. Tärinän osalta maakaasulinjan ja lähimpien häiriintyvien kohteiden asettamat vaatimukset (muun muassa heilahdusnopeuden raja-arvot) edellyttävät jokaisen räjäytyksen yhteydessä muun muassa panostusmäärien ja kerralla räjäytettävän kuutiomäärän suunnittelua. Ympäristönsuojelu ei katso perustelluksi määrätä näistä yksityiskohtaisemmin vaan toiminnanharjoittajan on varmistuttava, että louhintatöistä vastaa ammattitaitoinen henkilöstö, joka suunnittelee räjäytykset niin, että haitoilta vältytään. Kenttäkohtaiset räjäytyssuunnitelmat on tarvittaessa esitettävä ympäristönsuojelulle. Räjäytys- ja louhintatöiden turvallisuuden valvonta ei kuulu ympäristönsuojelun valvottaviin asioihin. Toiminnanharjoittaja on vastineessaan esittänyt perusteet lauantaikuljetusten tarpeeseen ja lupamääräys 23 on annettu vastaavan sisältöisenä kuin viime ympäristölupapäätöksessä. Häiriö- ja poikkeustilanteisiin liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta on säädetty lupamääräyksessä 40. Ottoalueen läheisyydessä olevien neljän rengaskaivon veden laatua on tarkkailtu vuonna 2020 ennen ottamistoiminnan alkua, että sen jälkeen. Tuloksissa ei todettu viitteitä ottotoiminnan vaikutuksista, sillä muun muassa typpipitoisuuksissa tai sähkönjohtavuudessa ei todettu kohoamista. Kahden kaivon osalta todettu talousveden heikentynyt mikrobiologinen laatu viittaa pintavesien pääsyyn kaivoon. Lupapäätös sisältää määräykset pohjavesien tarkkailuista myös jatkossa. Alueella ei ole sellaisia virkistysalueita esimerkiksi yleisessä käytössä olevien retkeilyreittien tauko- tai nuotiopaikkoja, joissa viivytään pidemmän aikaa ja jotka voitaisiin ottaa huomioon lupapäätöksessä muun muassa melun osalta. Yleensä huomioon otettaviin virkistysalueisiin liittyy myös se, että paikat on kaavoihin tai muihin sopimuksiin perustuen varattu kyseessä oleviin tarkoituksiin.

Päätöksen täytäntöönpano

Ratkaisussa viranomaislautakunta on määrännyt, että NCC Industry Oy voi aloittaa toiminnan osittain tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta (ympäristönsuojelulaki 199 §). Toiminnan aloittamislupaan sisältyvät maa-ainesten ottotoiminta sekä louhinta- ja murskaustoiminta 11,64 hehtaarin suuruisella alueella, jolle on aiemmin myönnetty maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaiset luvat. Aloituslupa myönnetään oton ulottamiseen aiemman maa-ainesluvan mukaiseen tasoon + 119.50 (N2000). Tämän päätöksen lupamääräystä 22 tulee noudattaa hiirihaukan osalta. Muutoin toiminnassa tulee kuitenkin noudattaa Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (20.10.2010 § 54) myöntämän ympäristöluvan ja korkeimman hallinto-oikeuden 2.6.2014 päätöksen mukaisia vuosittaisia ja päivittäisiä toiminta-aikoja kallion louhinnan ja murskauksen osalta. Kuljetusten ja kuormausten toiminta-aikaa koskee tämän lupapäätöksen

lupamääräys 24. Päätös on muutoin täytäntöönpanokelpoinen, kun se saa lainvoiman.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. [redacted] *a asiakumppanit* ovat valituksessaan vaatineet ensisijaisesti, että lupa kallion louhintaan on kumottava ja hakemus on hylättävä. Maan vastaanottoa ja kierrätystä koskevilta osin lautakunnan päätös on kumottava ja asia on palautettava lautakunnan käsiteltäväksi. Toissijaisesti muutoksenhakijat ovat vaatineet, että mikäli kallionlouhintalupa pidetään voimassa, on luvassa olevat ristiriidat ja virheet korjattava ja siten lupamääräyksiä 22 ja 23 sekä 25 muutettava seuraavasti (muutokset *kursiivilla*):

Lupamääräyksessä 22 vuosittaista toimintakautta 16.9.–30.4. pitää lyhentää olemaan *1.10.–30.4*.

Lupamääräyksessä 23 toiminta-aikaa porauksen osalta 7.00–20.00 pitää lyhentää olemaan *8.00–16.00*.

Lupamääräyksessä 25 olevat ilmoitusvelvollisuutta koskeva etäisyys 500 metriä on muutettava *900 metriksi*.

Muutoksenhakijat ovat vaatineet valituksenalaisen viranomaislautakunnan päätöksen aloittamisluvan täytäntöönpanon kieltämistä.

Lisäksi muutoksenhakijat ovat vaatineet, että Lempäälän kunta määrätään korvaamaan muutoksenhakijoiden oikeudenkäyntikulut 1 100 euroa.

Vaatimuksia on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Kallioaineksen louhinnan osalta päätös on Pirkanmaan maakuntakaava 2040:n vastainen ja siten myös maankäyttö- ja rakennuslain vastainen. Hirvikallion aluetta ei ole maakuntakaavassa osoitettu kalliokiviaineksen ottoalueeksi. Maakuntakaavan kaavaselostuksen liitteessä nimenomaan Hirvikalliolle osoitettu toiminta on teknisen huollon kehittämisen kohdealue, maanvastaanotto ja kierrätys kaavamerkinnällä tkm. Viranomaislautakunnan näkökanta siitä, että luparatkaisun mukainen toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitettuun tarkoitukseen on väärä. Siten maankäyttö- ja rakennuslain mukaiselle velvoitteelle ottaa maakuntakaava huomioon ja olemaan vaikeuttamatta maakuntakaavan toteuttamista ei ole annettu painoarvoa. Päätös, jossa hyväksytään Hirvikallio kiviaineksen ottoalueeksi, kyseenalaistaa maakuntakaavojen merkityksen yleensä.

Aiemmin vuonna 2011 korkein hallinto-oikeus on sallinut Hirvikallion alueen kiviainesten ottamisen ja kyseinen maa-aineslupa umpeutuu 31.8.2021. Uusi Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on tullut voimaan nykyisten maa-aines- ja ympäristölupien voimassaoloaikana. Korkein hallinto-oikeus on vahvistanut sen maakuntakaavan 24.4.2019. Nyt uudessa lupaprosessissa maakuntakaavan

muuttuneet kiviainesten ottolinjaukset ja maankäyttö- ja rakennuslain 32 § on otettava huomioon.

Räjäytysvoimakkuudet ovat aiheuttaneet hämmennystä jopa viiden kilometrin päässä. Tähänastinen toiminta on aiheuttanut muun ohella seuraavia vahinkoja ja kohtuuttomia haittoja, joista on kanneltu myös aluehallintovirastolle: Hevoset vauhkoontuvat noin 500 metrin päässä räjäytyspaikasta. Astiat ja ikkunat helisevät noin kilometrin päässä. Kiviä on lentänyt satoja metrejä hengenvaarallisesti naapurikiinteistöille. Pöly leviää tuulen suunnasta riippuen asutukselle asti. Eläinlääkäri on todennut koiralla kuulovaurion. Sydänsairas ihminen joutuu joka räjäytyspäivänä siirtymään muualle.

Lupamääräykset 22 ja 23 ovat ristiriidassa viranomaislautakunnan kokouspöytäkirjan kanssa vuosittaisten ja päivittäisten toiminta-aikojen osalta.

Lupamääräyksessä 22 aikaraja 16.9. on väärä, koska Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (ympäristöjaosto 20.10.2010 § 54) myöntämän ympäristöluvan ja korkeimman hallinto-oikeuden (korkein hallinto-oikeus 2.6.2014) päätöksen mukainen vuosittainen toiminta-aika alkaa 1.10.

Lupamääräyksessä 23 poraamisen aikaväli 7.00–20.00 on väärä, koska korkeimman hallinto-oikeuden edellä mainitun päätöksen mukainen porausaika on kello 8.00–16.00, jota viranomaislautakunnan kokouspöytäkirjan mukaan pitää noudattaa.

Kokouspöytäkirjan päätöslauselma ("Tämän päätöksen lupamääräystä 22 tulee noudattaa hiirihaukan osalta. Muutoin toiminnassa...) on viety maa-aines- ja ympäristöluvan tekstiin otsikon ”Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta" alle. Kokouspöytäkirja ei sitä sinne osoita tai yhdistä sitä toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta vaan lauselma on yleispätevä koskien vuosittaisia ja päivittäisiä toiminta-aikoja, ja minkä mukaan lupamääräykset olisi tullut lupaesityksestä korjata. Kyseessä on maa-aines- ja ympäristöluvan puhtaaksikirjoitusvaiheessa tapahtunut virhe tai epäselvä ajatus- ja esitystapa. Päätös ei tältä osin vastaa hallintolain 9 §:ää, sillä viranomaisen on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä.

Lempäälän Pitkäkallion alueelle myönnetyssä ympäristöluvassa ilmoitusvelvollisuuden rajaksi on määritelty 900 metriä. Valituksenalaisessa päätöksessä rajaksi on määritelty 500 metriä, mikä ei ole tasapuolista kohtelua vaan syrjii Hirvikallion ympäristön asukkaita.

2. *NCC Industry Oy* on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeus ensisijaisesti muuttaa viranomaislautakunnan antamia lupamääräyksiä seuraavalla tavoin (muutokset toiminta-aikoihin tässä *kursiivilla*):

Poistaa lupamääräyksestä 5 kalliopinnan puhdistusta koskevan vuotuisen toiminta-aikarajoituksen.

Muuttaa lupamääräyksen 22 valmistelleen viranomaisen esittämän toiminta-ajan laajennuksen mukaisesti *1.5.–15.5. sekä 1.9.–15.9., jolloin tuotantoa voi olla enintään 3 kertaa lupakauden aikana.*

Muuttaa lupamääräyksen 23 toiminta-ajat asiaa valmistelleen viranomaisen esityksen mukaisesti siten, että porausta voidaan tehdä *kello 7.00–21.00*, murskausta ja seulontaa *kello 7.00–22.00* sekä kalliokiviaineksen käsittelyyn liittyvää kuormausta ja siirtelyä *kello 7.00–22.00*.

Muuttaa lupamääräyksen 24 toiminta-ajan asiaa valmistelleen viranomaisen esityksen mukaisesti siten, että pilaantumattomiin maa-aineksiin liittyvä toiminta on sallittua *kello 7.00–22.00*.

Toissijaisesti, mikäli hallinto-oikeus katsoo tarpeelliseksi, hallinto-oikeuden tulee kumota lupamääräykset 5, 22, 23 ja 24 edellä vaaditusti ja palauttaa asian vain näiltä osin uudelleen käsiteltäväksi.

Vaatimuksia on perusteltu seuraavasti:

Lupamääräyksen 5 vuotuinen toiminta-aikarajoitus on tarpeeton ja aiheuttaa merkittävää haittaa toiminnan sujuvalle järjestämiselle. Nyt pintamaiden poisto on sallittu 1.9.–14.4. välisenä aikana. Sääolosuhteet (sateet, lumi ja jäätynyt maaperä) hankaloittavat pintamaiden poistotoimintaa merkittävästi, työmaatiestö ei kestä kuljetuskaluston jatkuvaa edestakaista ajoa ja rakenteet antavat periksi. Lupamääräyksen perustelu siitä, että vuotuisen toiminta-ajan rajaus on tarpeen metsäympäristöissä lintujen tärkeimpänä pesintäaikana, ei ole kyseisessä kohteessa relevantti. Luontoselvityksessä havaittujen elinympäristöjen ja luonnonolojen perusteella arvioituna ei ole luultavaa, että alueella pesisi epätavallista lintulajistoa, sillä maasto on mitä tavallisinta. Lähiympäristössä on havaittu Suomessa rauhoitettu hiirihaukka ja sen osalta hakija on sitoutunut pesintäaikaisen toiminnan rajoittamiseen pesän suojavyöhykkeellä, jonka petolintuasiantuntija on määrittänyt. Pintamaiden poisto ei vaaranna hiirihaukkaa. Alueella on tehty metsänhoidollisia toimenpiteitä jo useita vuosia sitten, eikä toiminta-alueella ole varsinaista metsäympäristöä. Tämän vuoksi pintamaiden poiston salliminen ympäri vuoden ei aiheuta haittaa metsäympäristöjen pesimälinnustolle. Näin ollen aikarajoitus ei ole perusteltu. Muraus-asetuksen 8 §:n toiminta-aikaa koskien asetuksen perustelumuistiossa 3.9.2010 on todettu, että toiminta-aikarajoitukset eivät koskisi muita toiminta-alueella tapahtuvia toimia kuten esimerkiksi eri työvaiheita valmistelevia toimia. Pintamaiden poisto on rinnastettavissa tavanomaiseen maanrakentamiseen, jolla ei normaalisti ole toiminta-aikarajoituksia.

Lupamääräystä 22 koskevan vaatimuksen osalta valituksessa on katsottu, että Muraus-asetus ei edellytä vuotuisen toiminta-ajan rajaamista, vaan asetuksen 7 §:n mukaisten meluraja-arvojen sekä 5 §:n ilmanlaadun raja-arvojen täyttymistä. Vuotuisen toiminta-ajan rajauksessa kyseessä on kuntien ympäristöviranomaisissa yleistynyt käytäntö, joka vaihtelee voimakkaasti kunta- ja maakuntakohtaisesti. Loma-asuntoalueeksi kaavoitetun taikka runsaan loma-asutuksen ollessa kyseessä, pääasiallisten lomakuukausien

(kesä-heinä-elo) rajaaminen toiminta-ajan ulkopuolelle on ymmärrettävää. Sen sijaan lähes puolen vuoden toiminta-aikarajaus, jaksottaisen toiminnan kyseessä ollessa, on kohtuuton. Vuotuisen toiminta-ajan rajaukset ovat johtaneet siihen, että alan toimijoiden työkanta on vaihteleva ja rajaukset eriarvoistavat toiminnanharjoittajia. Toiminnan aiheuttamien haittojen osalta on esitetty riittävät selvitykset, joiden perusteella on luotettavasti voitu todeta, että toiminnasta ei aiheudu kohtuuttomana pidettävää haittaa tai häiriötä. Lupamääräyksessä 22 esitetty mahdollisuus vuotuisesta toiminta-aikarajauksesta poikkeamiseen kolme kertaa lupakauden aikana olisi tullut sallia. Kyseisen kohdan poistoa ei ole perusteltu päätöksessä millään tavalla. Lisäksi kyseisen kohdan sallima, enimmillään 1 kuukauden vuotuisen toiminta-ajan lisäys kolme kertaa kymmenen vuoden aikana ei ole kohtuuton, eikä sen aiheuttama ympäristöhaittojen lisäys ole merkittävä.

Lupamääräyksiin 23 ja 24 vaadittujen muutosten osalta on esitetty, että Muraus-asetuksen perustelumuistion mukaan melua aiheuttaville toiminnolle on säädetty asetuksen 8 §:ssä sallitut aikarajat, kun toiminta sijoittuu alle 500 metrin päähän melulla alttiista kohteista. Sen sijaan asetuksessa säädettyjä aikarajoja ei ole tarpeen noudattaa alueilla, jotka sijaitsevat yli 500 metrin etäisyydellä häiriintyvistä kohteista, kunhan asetuksen 7 §:ssä säädetyt melutasojen raja-arvot alittuvat. Muraus-asetuksen 8 §:n 3 momentti mahdollistaa, että viranomainen voi luvassa määrätä asetuksessa esitettyjä aikarajoja ankarammin. Edellä mainitun muistion perusteluissa on todettu, että tällainen tilanne saattaisi syntyä esimerkiksi naapuruushaittojen vuoksi tai maantieteellisistä syistä esimerkiksi veden äänenheijastavuuden vuoksi. Toiminnan aikana on havaittu, että räjäytykset ovat lähiympäristön kannalta eniten häiriötä aiheuttava tekijä. Sen vuoksi hakija ja valmisteleva viranomainen ovat esittäneet, että räjäytysten lupa-aika pysytetään asetuksen edellyttämää selvästi suppeampana (kello 13–15). Tiedottamista räjäytyksistä tullaan jatkamaan kaikille sitä toivoville tahoille.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräysten 23 ja 24 perusteluihin on kirjattu, hakemuksessa on esitetty melumallinnus, jonka perusteella on voitu luotettavasti todeta, että toiminnasta ei aiheudu raja-arvoja ylittäviä melutasoja häiriintyvissä kohteissa. Lisäksi tämä on varmistettu toiminnan alkuvaiheessa tehdyin mittauksin. Mittausten aikana ottoalueen toiminta oli alkuvaiheessa, ja murskauslaitos ei sijainnut vielä louhitulla pohjatasolla, vaan selvästi ylempänä. Mittaustulokset jäivät tällöinkin selvästi alle raja-arvojen. Lupamääräysten 23 ja 24 osalta lautakunnan tekemän lupapäätöksen päivittäinen toiminta-ajan rajaus kello 20 saakka, asiaa valmistelleen viranomaisen esityksestä poiketen, ei vähennä asukkaille aiheutuvaa haittaa. Lyhyempi päivittäinen toiminta-aika lisää toimintapäivien määrää. Tuotantojaksojen kesto pitenee, koska käytettävissä olevat päivittäiset tuotantotunnit vähenevät. Toiminnanharjoittajien tasavertaisen kohtelun vuoksi toiminta-aikojen tulee olla Muraus-asetuksen mukaiset, eli kello 22 saakka, kuten asiaa valmisteleva viranomainen on esittänyt. Lupamääräykset 23 ja 24 tulee muuttaa päivittäisen toiminta-ajan osalta asiaa valmistelleen viranomaisen esityksen mukaisesti.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut luvan hakijan valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Lempäälän kunnassa. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, on varattu tilaisuus vastineen antamiseen luvan hakijan valituksesta.

Lempäälän kunnan ympäristöpäällikkö kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen edustajana on antanut valitusten johdosta lausunnon, jossa on vaadittu valitusten hylkäämistä ja päätöksen pysyttämistä. Lausunnossa on esitetty seuraavaa:

[redacted] ja asiakumppanien valitus

Toiminta ei ole maakuntakaavan vastaista. Räjäytyksiin liittyvien haittojen osalta Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualue on antanut vastauksensa (20.9.2021, Dnro LSSAVI/12519/2021) räjäytyksiä koskevaan kanteluun. Ympäristövalvonta on puuttunut raportoituihin haittoihin. Ympäristövalvonta on käynyt useamman kerran paikan päällä arvioimassa räjäytysten haittoja sekä selvittänyt asiaa toiminnanharjoittajan kanssa. Päätökseen sisältyvät eri toiminta-ajat koskien ennakkoaloitusluvan mukaista toimintaa ja varsinaisen lainvoimaisen päätöksen mukaista toimintaa. Täten toiminta-ajoissa ei ole valituksessa esille tuotua ristiriitaa. Lempäälän kunnan ympäristönsuojelu on antanut [redacted] kirjallisen vastauksen 28.7.2021 vaatimukseen, joka koski päätöksen asia- ja kirjoitusvirheen korjaamista. Vastaus on toimitettu Vaasan hallinto-oikeuteen 5.8.2021. Viranomaislautakunnan kokouksessa (17.6.2021) päätösesitys muuttui ja muutokset korjattiin maa-aines- ja ympäristöluvan päätösliitteeseen. Korjattu päätösliite on ollut Lempäälän kunnan verkkosivuilla. Tämä on myös se päätös, joka on saatettu asianosaisten tietoon, kun päätöksestä on heille ilmoitettu.

Valituksessa viitatun Lempäälän Pitkäkallion alueen toimintojen osalta toiminnasta ilmoittamista koskevat määräykset ovat ajan saatossa muuttuneet eli laajentuneet koskemaan 900 metrin etäisyydellä olevia asuinkiinteistöjä ja muita häiriintyviä kohteita, koska kiinteistöjen omistajat ovat pyytäneet tiedottamista. NCC Industry Oy:n maa-aines- ja ympäristöluvan lupamääräys 25 on kirjoitettu muotoon vähintään 500 metrin etäisyydelle ja määräyksessä on myös todettu, että räjäytyksistä on varauduttava ilmoittamaan myös kauempana oleviin kohteisiin erikseen niin pyydettäessä. Tämä mahdollistaa sen, että tiedottamista voidaan myös Hirvikallion alueella tehdä laajemmin ja toiminnanharjoittaja on ilmoittanut tähän myös halukkuutensa. Laajemman tiedottamisen on kuitenkin hyvä pohjautua kiinteistön omistajien haluun tai tarpeeseen, koska toiminnanharjoittajalta saadun tiedon mukaan uudistunut tietosuojalainsäädäntö edellyttää, että toiminnanharjoittaja saa tiedotettavien tahojen suostumuksen henkilörekisteriä pitääkseen.

Oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimuksen osalta Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on katsonut, että viranomaisen toiminta ei aiheuta korvausvelvollisuutta vaan asian on ratkaistu

lainsäädäntöön ja sen tulkintaan perustuen. Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei myöskään katsota kohtuuttomaksi, että muutoksenhakija joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

NCC Industry Oy:n valitus

Viranomaislautakunta on katsonut, että kalliopinnan puhdistusta koskevaa vuotuista toiminta-aikaa ei ole perusteltua kokonaan poistaa. Lupapäätöksen mukaisessa toiminta-ajassa (1.9.–14.4) on otettu huomioon aiempien lupien mukainen määräaika syksyn osalta ja kevään osalta lintujen tärkein pesimäaika (15.4 alkaen) metsäympäristöissä. Vaikka puusto on jo pääosin alueelta poistettu, on huomionarvoista, että osa lintulajeista pesii maassa ja myös suosii avoimia ympäristöjä. Kalliopinnan puhdistusta koskevaa toiminta-aikaa on laajennettu aiempiin lupiin liittyvästä toiminta-ajasta (1.9–31.3.) Toiminnanharjoittaja ei ole aiemmin tuonut esille haasteita toimia kalliopinnan puhdistusta koskevan toiminta-ajan puitteissa eikä hakenut siihen muutosta esimerkiksi vuonna 2019 käsiteltyjen muutoslupahakemusten yhteydessä.

Viranomaislautakunnan kokouksessa tekemät muutokset toiminta-aikoihin suhteessa esitykseen perustuivat lähialueen asukkaille aiheutuvien haittojen vähentämiseen. Toiminta-aikoja rajoitettiin asutukselle ja ympäristölle aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen ja lieventämiseksi ja kohtuuttoman rasituksen estämiseksi. Toiminta-aikoja ei katsottu perustelluksi laajentaa täysin esityksen mukaisessa laajuudessa ottaen huomioon toimintaa koskevat aiemmat toiminta-ajat, hakemuksesta jätetyt valitukset sekä Vastamäen alueen lisääntynyt asutus. Toiminta-aikoja koskevien poikkeusten osalta viranomaislautakunta on katsonut, että mahdolliset poikkeukset on syytä edelleen altistaa ympäristönsuojeluviranomaisen tapauskohtaisen harkinnan piiriin, jotta perusteet voidaan etukäteen riittävästi harkita. Lupamääräys 22 ei esitetyn mukaisena mahdollistanut ympäristönsuojeluviranomaisen puuttumista esitettyihin perusteisiin.

Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on saanut tietoonsa 31.1.2022, että maa-ainesten ottoalueen viereisellä kiinteistöllä Hirvenkuru 418-437-2-14 on suoritettu metsänhoidollisia toimenpiteitä eli avohakkuu. Lempäälän kunnan ympäristönsuojelu on käynyt toteamassa hiirihaukan pesäpuun häviämisen maastokäynnillä 4.2.2022 ja on ilmoittanut asiasta Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle metsänkäsittelyä koskevia jatkotoimenpiteitä varten.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on antanut valitusten johdosta vastineen, jossa se on katsonut, että lupa vastaa Muraus-asetuksen 3 §:n asettamia vähimmäisetäisyyksiä. Yksityishenkilöiden valituksessa on vaadittu, että ilmoittamisvelvollisuus lähimmille häiriintyville kiinteistöille laajennetaan luvassa määrätystä 500 metristä 900 metriin. Perusteluina on käytetty Lempäälän Pitkäkallion alueella sijaitsevan yhteisluvan vastaavaa toimintatapaa. Jokaisen toimijan ja toimintaympäristön osalta tehdään tapauskohtainen arviointi niistä toimenpiteistä, joita toimiminen edellyttää, ja joilla haittaa saadaan pienennettyä. Toimijoita ja toimintapaikkoja ei voi suoraan verrata toisiinsa. ELY-keskuksen näkemyksen

mukaan luvan myöntänyt viranomainen on tehnyt asiassa tarpeellisen harkinnan ilmoitusetäisyydestä.

Myönnetty yhteislupa vastaa Muraus-asetuksen 8 §:n vaatimuksia ja on osin asetuksen vaatimuksia rajoittavampi toiminta-aikojen suhteen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Muraus-asetuksen määrittämät toiminta-ajat ovat lähtökohtana toiminnan rajoille. Asiassa on kuitenkin tarpeen tehdä tapauskohtaista harkintaa lähimpien häiriintyvien toimintojen suhteen, minkä vuoksi ELY-keskus ei näe toiminta-aikojen laajentamista NCC Industry Oy:n vaatimusten mukaisesti mahdollisena.

Yksityishenkilöiden valituksessa on tuotu toistuvasti esille korkeimman hallinto-oikeuden 2.6.2014 antaman päätöksen velvoittavuutta. Nyt valituksen alaisena oleva päätös on samaan toimintaan kohdistumisestaan huolimatta erillinen päätös suhteessa asian aiempiin käsittelyvaiheisiin. Toimintaa on tarkoitus muuttaa ja sen vuoksi asiassa haetaan muutosta aiempaan päätökseen nähden.

Yksityishenkilöt ovat valituksessaan esittäneet, että päätös on maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n vastainen maakuntakaavan mukaisen alueen käyttötarkoituksen osalta. Koska kyse on maa-aines- ja ympäristöluvasta, tulee toiminnan sijoittumista tarkastella ensisijaisesti ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaisesti. Alueella on voimassa osayleiskaava eli tulee varmistaa, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Alueella voimassa oleva osayleiskaava on vuodelta 2001, ajalta ennen nykyistä maakuntakaavaa. Osayleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M-1). Osayleiskaava on Marjamäen osalta laajalti vanhentunut, ja kaavaa on vuonna 2006 uudistettu pääliikenneväylien ympäristössä. Kaavasta on jäänyt voimaan muun muassa laajat maa- ja metsätalousalueet. Osayleiskaava ja maakuntakaava eivät osoita alueelle maa-aineksen ottamista, mutta eivät sitä alueella myöskään suoraan kiellä.

[redacted] on antanut asiassa vastineen, jossa hän on ilmoittanut, että metsätie, jota asia koskee, on Hirvenkuruntie, eikä Heterahkantie.

[redacted] *a asiakumppanit sekä* [redacted] ovat antaneet vastineen yhtiön valitusta koskien ja vaatineet yhtiön valituksen hylkäämistä. Vastineen antajat ovat viitanneet alueelle aikaisemmin myönnettyihin lupiin ja niiden toiminta-aikoihin, joiden lainmukaisuuden ovat arvioineet myös Vaasan hallinto-oikeus ja korkein hallinto-oikeus. Olosuhteissa ei ole tapahtunut sellaista muutosta, jonka perusteella lupamääräyksiä voitaisiin höllentää. Esimerkiksi porauksen osalta tuomioistuimet ovat pitäneet porauksen rajoittamista kello 8–16 tarpeellisena aiemmassa ympäristöjaoston luvassa määrätyn kello 20 sijaan. Asutus ja hevostallitoiminta ovat pysyneet yhtä lähellä kuin aiemminkin. Vastineen antajat ovat esittäneet, että melumittaustulosten osalta on nyt käsiteltävän lupa-asian yhteydessä muistutusvaiheessa tuotu esiin, että mittauspäivänä melu on ollut epätavallisen hiljaista verrattuna muiden päivien toimintaan. Myöskään kuormauksen ja kuljetuksen osalta ei tule muuttaa lupamääräystä 24 valituksessa esitetyllä tavoin, sillä Muraus-asetuksen 8 § kieltää kuormauksen ja kuljetuksen viikonloppuisin ja arkipyhinä, jos

toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä. Erityisistä syistä voidaan kuormaus ja kuljetus sallia lauantaisin klo 7.00–18.00 välisenä aikana, mutta valituksessa ei ole esitetty tällaista erityistä syytä, ja etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin on alle 500 metriä.

NCC Industy Oy on antanut vastineen yksityishenkilöiden valituksen johdosta ja vaatinut valituksen hylkäämistä kokonaisuudessaan. Vaatimustaan yhtiö on perustellut muun ohella seuraavasti:

Hirvikallion alueelle on myönnetty ensimmäinen ympäristölupa jo vuonna 2009 ja maa-aineslupa vuonna 2010. Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on hyväksytty Pirkanmaan maakuntavaltuustossa 8.6.2017 ja se on tullut voimaan 8.6.2017, joten Hirvikallion ottoalueella on ollut lainvoimaiset luvat ottotoiminnalle ennen maakuntakaavan laatimista. Maa-ainesten ottotoiminta ei sitä säätelevän lainsäädännön mukaan edellytä, että ottoalueella olisi maakuntakaavan EO-aluevaraus. On myös olemassa maakuntakaavoja, joihin ei ole merkitty EO-aluevarauksia lainkaan. Korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännössä on otettu kantaa maa-ainestenoton ja kaavoituksen väliseen suhteeseen. Alueen osoittaminen muuhun käyttötarkoitukseen ei ole sellaisenaan este maa-ainesten ottamiselle. Este muodostuu, mikäli ottotoiminta vaikeuttaisi alueen käyttämistä kaavassa osoitettuun pääkäyttötarkoitukseen. Hirvikallion alueen louhinta on Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 mukaisen käyttötarkoituksen (teknisen huollon kehittämisen kohdealue, maanvastaanotto ja kierrätys, tkm) edellytys, eikä louhinta vaikeuta alueen käyttämistä myöskään maaseutualueena. Oikeusvaikutteisella maakuntakaavalla ei ole sellaisenaan sitovaa vaikutusta yhteislupaharkinnassa, vaan se on osa lupaharkinnassa huomioon otettavaa selvitystä, eikä maakuntakaava voi yleispiirteisyytensä johdosta olla esteenä luvan myöntämiselle. Maankäyttö- ja rakennuslaki ei tule sovellettavaksi yhteislupaprosessissa.

Kuten jo hakemuksessa on esitetty, toiminnassa käytetään pölyntorjunnan osalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Koska etäisyydet häiriintyviin kohteisiin ovat pitkät (yli 300 metriä), ei toiminnasta aiheudu lähimpien asuin- tai lomarakennusten pihoilla ilmanlaadun raja-arvoja ylittäviä pölypitoisuuksia. Toiminnassa noudatetaan valtioneuvoston asetusta räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011) ja tältä osin toimintaa valvoo Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Edellä esitetty huomioon ottaen ei ole todennäköistä, että toiminnasta aiheutuisi laeissa kiellettyä seurausta. Toiminnassa noudatetaan lain edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen. Tärinää mitataan luvan mukaisesti jokaisella louhintaräjäytyksellä. Louhintatärinää mittaa ulkopuolinen asiantuntijakonsultti, joka on myös määrittänyt tärinälle suurimmat sallitut tärinäarvot. Mitatut tärinät ovat alittaneet niille määritetyt suurimmat sallitut arvot mittauspisteissään.

Lupamääräyksissä ei ole ristiriitaa, eikä toiminta-aikoja tule muuttaa yksityishenkilöiden valituksessa esitetyllä tavalla, sillä hakemuksen selvitysten

tulokset huomioon ottaen valituksessa esitetylle vaatimukselle ei ole perusteita. Sekä melumittauksen että mallinnuksen tulokset huomioon ottaen päivittäisiä toiminta-aikoja ei ole tarpeen rajoittaa Muraus-asetuksen mukaisista.

Luvanmukaista 500 metrin ilmoitusetäisyyttä ei ole tarpeen muuttaa, koska kyseinen etäisyys on viranomaisen määräämä ja harkitsema, alueen olosuhteet huomioiden. Alueen naapurustolle on tehty toiminnasta ensitiedotus kirjeitse lupaviranomaisen edellyttämällä laajuudella. Kirjeellä pyydettiin asukkaita ilmaisemaan halukkuutensa liittyä mukaan tiedotusrinkiin, koska nykyinen tietosuojalainsäädäntö huomioon ottaen toiminnanharjoittaja tarvitsee tiedotettavien suostumuksen heidän yhteystietonsa tallettamiseen tiedottamista varten. Toiminnanharjoittaja tiedottaa luvan mukaisesti kaikille tiedottamiseen suostumuksensa antaneille ja yhteystietonsa toimittaneille tahoille. Tiedotusrinkiin voi jatkuvasti liittyä olemalla yhteydessä toiminnanharjoittajaan esimerkiksi kunnan valvovan viranomaisen kautta. Lempäälän Pitkäkallion toiminnanharjoittajan 900 metrin ilmoitusrajaa ei voida soveltaa suoraan Hirvikallion ottoalueelle. Pitkäkallio sijaitsee eri puolella Lempäälää noin 10 km etäisyydelle Hirvikallion ottoalueesta ja Pitkäkallion alueen maaston muodot ja ympäristö poikkeavat Hirvikallion ympäristöstä. Lupapäätöksissä ei vertailla jokaista lähialueella toimivaa toiminnanharjoittajaa ja luoda kaikille yhdenvertaisia lupamääräyksiä, vaan jokaisen toimijan toiminta tulee arvioida yksilöllisestä juuri kyseisen ottoalueen ympäristöolot ja toiminnot huomioon ottaen.

Lempäälän kunnan kaavoituspäällikkö kunnan edustajana on vastineessa ilmoittanut, ettei Lempäälän kunnalla ole tarvetta antaa vastinetta, eikä lisätä asiasta aiemmin lausuttuun.

Pirkanmaan maakuntamuseo on ilmoittanut, ettei katso tarpeelliseksi antaa vastinetta valituksiin.

Lempäälän kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja *Gasgrid Finland Oy:lle* on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Vastineita ei ole annettu.

[redacted] *a asiakumppanit* ovat antaneet vastaselityksen valituksesta annetun lausunnon ja vastineiden johdosta. Vastaselityksessä on esitetty seuraavaa:

Lupaviranomaisen lausuntoon muutoksenhakijat ovat esittäneet, että vaikka maakuntakaavassa ei nimenomaisesti kielletty Hirvikallion alueella kalliokiviainesten ottotoimintaa, kaavassa on osoitettu Lempäälän kuntaan paljon vaihtoehtoisia alueita. Kaavan tarkoitus on ollut, että muita alueita ei olisi tarvetta käyttää kallioaineksen ottoon. Ellei maakuntakaavan määräyksiä noudateta kuntien päätöksenteossa ja alemman tason kaavoituksessa, maakuntakaavoituksen merkitys yleisellä tasolla katoaa. Näkemys, että luparatkaisun mukainen toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitettuun tarkoitukseen, ei ole oikea kalliokiviaineksen oton osalta. Maan kierrätystoiminta sen sijaan on kaavan mukaista, sillä tähän tarkoitettu tmk-alue on määritelty juuri kyseiselle alueelle. Maankäyttö- ja rakennuslaki velvoittaa ottamaan huomioon

maakuntakaavan, edistämään sen toteutumista ja varmistamaan, ettei kaavan toteutumista vaikeuteta.

Räjäytysten osalta lupaviranomaisen lausunnossa viitataan aluehallintoviraston vastaukseen räjäytyksiä koskevaan kanteluun. Käytännössä aluehallintovirasto ja sen työsuojelun vastuualue ei ole tehnyt mitään tarkastusta eikä ottanut huomioon kantelussa esitettyjä vaaratilanteita, kivien pitkiä lentoratoja ja niiden putoamista naapurikiinteistöille.

Valituksessa esitetyt päätöksen ristiriitaisuudet ja sitä koskevat perustelut koskevat viranomaislautakunnan kokouksen 17.6.2021 § 31 päätösliitettä. Lupaviranomaisen lausunnon maininta siitä, että toiminta-ajoissa ei ole valituksessa esille tuotua ristiriitaa, ei pidä paikkaansa. Lupamääräykset 22 ja 23 ovat ristiriidassa kokouspöytäkirjan päätöslauselman kanssa ja päätöslauselma on viety päätösliitteeseen väärään kohtaan, joka koskee aloittamislupaa, vaikka kokouspöytäkirjan lauselma koskee yleisesti vuosittaisia ja päivittäisiä toiminta-aikoja.

Ilmoitusvelvollisuuden osalta muutoksenhakijat ovat todenneet, että kun otetaan huomioon Hirvikallion ympäristössä oleva laajempi asutus ja hevostallitoiminta sekä varsinkin räjäytysten aiheuttamien haittojen takia ilmoitusvelvollisuutta ei ole syytä väljentää verrattuna toiselle toiminnanharjoittajalle toisessa toimintapaikassa määrättyyn ilmoitusvelvollisuuteen.

NCC Industry Oy:n vastineen osalta muutoksenhakijat ovat esittäneet, että Hirvikallion alueella voimassa ollut ympäristölupa ja maa-aineslupa louhintaan ja murskaukseen ennen Pirkanmaan maakuntakaava 2040:n voimaan tuloa, ei tarkoita, että uusia lupia pitäisi automaattisesti myöntää uuden maakuntakaavan voimassa ollessa ja sen tarkoituksen vastaisesti. Yhtiön näkemys, että louhinta on maakuntakaavan mukaisen käyttötarkoituksen edellytys, on väärä, sillä kaavan mukainen toiminta ei edellytä louhintaa 5…35 metrin syvyydelle. Maa-alueen käyttö louhintatarkoitukseen on maankäyttöä, jolloin maakuntakaavalle on annettava merkitystä.

NCC Industry Oy on antanut vastaselityksen valituksesta annetun lausunnon ja vastineiden johdosta. Vastaselityksessä on esitetty muun ohella seuraavaa:

Lupaviranomaisen lausuntoa koskien luvan hakija on tuonut ilmi pintamaan poiston vaikeudet maa-aines- ja ympäristöluvan viranomaiskatselmuksessa 6.10.2021 kyseisessä katselmuksessa läsnä olleille viranomaisille. Tätä tukee myös se, että nykyisessä yhteisluvassa pintamaanpoiston vuotuinen aika on edellistä lupaa hieman laajempi (nyt myönnetty lupa 1.9.–14.4., aikaisemmin voimassa ollut lupa 1.9.–31.3.). Pintamaiden poiston vuotuinen toiminta-aikarajoitus edellyttää yhä työtä tehtäväksi ajankohtana, jolloin maaperä on jäässä ja/tai on kelirikko. Molemmat olosuhteet ovat vaativia kalustolle (muun muassa kauhat repeävät jäistä maata irrotettaessa, akselit katkeavat koneiden upotessa pehmeään maaperään) sekä polttoaineen kulutus on suurempi ja työskentely hitaampaa verrattuna vastaavaan työskentelyyn sulan ja kuivan

maan aikaan. Koska kiinteistöllä on aiemmasta arvioidusta huomattavasti enemmän pintamaita (noin kolminkertainen määrä alkuperäiseen arvioon verrattuna), on pintamaiden mahdollisimman tehokas poisto ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaista. Nyt näin ei voida toimia vuotuisen lupa-aikarajoituksen vuoksi. Ottamisalue sekä sen lähiympäristö on avohakattua aluetta, eivätkä ne voimakkaasti muokattuina ympäristöinä ole erityisen potentiaalisia alueita lintujen pesinnälle. Lisäksi ottamisalueella sen pintamaakerrokseen on suurelta osin kajottu (muun muassa pintamaat poistettu kokonaan tai osittain, rakennettu työmaateitä, alue louhittu tai sillä sijaitsee varastokasoja). Ei siis ole todennäköistä, että alueella pesisi lintuja, jonka vuoksi lupaan asetettu vuotuinen aikarajoitus olisi tarpeen. Pintamaan poistolle ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi asetettu vuotuinen toiminta-aikarajoite on täten merkitykseltään erittäin vähäinen tai olematon ja yhtiölle kohtuuton. Luvanhakijalla ei ole tiedossaan, että muissa kunnissa olisi vastaavantyyppisiä toiminta-aikarajoitteita pintamaan poistolle. Pintamaanpoisto on normaalia maanrakennustoimintaa, joka ei vaadi ympäristölupaa.

Lupaa varten on tehty kattava meluselvitys ja -mallinnus sekä -mittaus, jotka osoittavat, että toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä louhinnalle ja murskaukselle säädettyjä raja-arvoja. Lempäälän kunnan viranomaislautakunnan tekemät tiukennukset esittelijän esitykseen ovat kohtuuttomia ja tarpeettomia. Huomioon ottaen, että luvan esittelijä on lainsäädännön ja ympäristövaikutusten asiantuntija, tulisi toiminta-aikaa koskevat lupamääräykset palauttaa esityksen mukaisiksi. Lausunnossa esitetty väite, että hakemuksesta jätetyt valitukset olisivat edellyttäneet esittelijän esitystä tiukempia toiminta-aikoja lähes kaikille toiminnoille, on harhaanjohtava ja paikkaansa pitämätön. Ottotoiminnasta viranomaiselle ja toiminnanharjoittajalle tehdyt valitukset ja yhteydenotot ovat koskeneet räjäytyksiä. Räjäytyksille haettu ja luvassa määrätty kellonaika (kello 13–15) on jo nyt hyvin suppea ja siten riittävä haitan kohtuullistamiseksi. Lisäksi tulee huomioida luvassa määrätty velvoite ilmoittaa räjäytyksistä etukäteen, jonka osaltaan toiminnan vaikutusten ennakoitavuutta lisäävänä tekijänä voidaan katsoa edelleen vähentävän haittaa. Hakemuksesta jätetyt muistutukset ja mielipiteet myös pääsääntöisesti korostivat räjäytyksiä ja niistä koettua haittaa. Yhteisluvan lupamääräyksiä ei voida perustaa puhtaasti alueella asuvien kokemuksiin ja näkemyksiin vaan puolueettomaan tutkimus- ja mittaustietoon. Lausunnossa mainittu Vastamäen alue sijaitsee yli 500 metrin päässä kiviainesalueesta, joten toiminnalla ei ole merkittävää vaikutusta kyseiseen asuinalueeseen. Myöskään melumallinnuksen missään vaihtoehdoissa 45 dB melualue ei ulotu Vastamäen asuinalueelle. Edellä mainituista seikoista johtuen muiden toimintojen toiminta-aikojen rajaaminen esittelijän esityksen mukaisista suppeammiksi on kohtuutonta etenkin, kun huomioidaan, että jatkossa merkittävä osa ajasta toimitaan huomattavasti alemmalla louhintatasolla, joka edelleen vähentää melua ympäristössä.

ELY-keskuksen vastineen osalta yhtiö yhtyy esitettyihin näkemyksiin Muraus-asetuksen asettamien vähimmäisetäisyyksien sekä viranomaisen ilmoitusetäisyyden riittävyyden osalta. Nyt kyseessä olevalle toiminnalle on erityisessä lainsäädännössä annettu päästöraja-arvot. Kuten ELY-keskus

lausunnossaan toteaa, Muraus-asetuksen määrittämät toiminta-ajat ovat lähtökohtana toiminnan rajoille. Luvanhakija on hakiessaan toimittanut kaikki tarpeelliset selvitykset toiminnan vaikutusten selvittämiseksi, eivätkä toiminnasta aiheutuvat päästöt ylitä laissa määrättyjä raja-arvoja. Tällöin myöskään toiminta-aikojen supistamiselle ei ole perustetta ja tiukempi toiminta-aikojen rajaus on nähtävä kohtuuttomana. ELY-keskuksen esittämä toiminta-aikojen rajaamisen tarkoituksenmukaisuus on tällöin ristiriidassa heidän vastineessaan aikaisemmin esittämänsä näkemyksen kanssa, että Muraus-asetuksen määrittämät toiminta-ajat ovat lähtökohtana toiminnan rajoille. Lupahakemuksesta jätetyt muistutukset ja mielipiteet eivät voi olla riittävä syy tapauskohtaiseen harkintaan ja tiukempiin lupamääräyksiin, kun selvityksin on osoitettu, että toiminnan aiheuttamat vaikutukset pysyvät selvästi lain edellyttämissä rajoissa. Lisäksi päivittäisen toiminta-ajan supistaminen lisää vuotuisten toimintapäivien määrää.

Yksityishenkilöiden vastineen osalta luvan hakija on esittänyt, että toiminta-aikojen supistaminen alueella on kohtuutonta, koska kiviainesalueen päästöt eivät ylitä sille asetuttuja raja-arvoja. Sekä mittaukset, että mallinnuksen on tehnyt kyseisiin tehtäviin erikoistunut asiantuntijakonsultti. Mittauspäivänä 20.4.2020 toiminta-alueella oli käynnissä kivenmurskaus, poraus ja rikotus ja mittauspäivänä 30.4.2020 alueella oli käynnissä kivenmurskaus ja rikotus. Toiminnan aiheuttama keskiäänitaso oli mittauspisteillä 36…40 dB(A). Vastineessa mainittu lupapäätöksessä oleva kohta on lainaus lupahakemuksesta jätetystä muistutuksesta koskien melumittauspäivän melutasoja ja se on perustunut muistutuksen tekijän omaan subjektiiviseen käsitykseen melusta eikä puolueettomaan tutkimus- tai mittaustietoon Mittausten aikana toimintojen käynnissä olo varmistettiin ottamisalueella tarkkailleen konsultin työntekijän toimesta. Kulloinkin mitattavalla pisteellä on ollut myös yksi konsultin henkilö koko mittauksen ajan. Mitatut melutasot ovat jääneet lähimmissä häiriintyvissä kohteissa selvästi laissa määrättyjen raja-arvojen alapuolelle. Luvanhakija on valituksessaan pyytänyt lupamääräyksen 24 muuttamista asiaa esitelleen viranomaisen esityksen mukaisesti siten, että pilaantumattomiin maa-aineksiin liittyvä toiminta sekä kuljetus ja kuormaus on sallittua arkisin kello 7.00–22.00 ja arkilauantaisin kello 7.30–18.00. Kyseiset toiminta-ajat ovat Muraus-asetuksen mukaiset. Melumallinnuksessa on huomioitu toiminnasta aiheutuvan liikenteen melu. Liikenteestä aiheutuva 45 dB melualue ulottuu hieman alle 50 metrin etäisyydelle tien keskilinjasta lähimpään asuinalueeseen ja loma-asuntoon päin. Lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat noin 95–105 metrin ja loma-asunnot hieman alle 170 metrin etäisyydelle lähimmästä tien keskilinjasta, jolle toiminnan liikenne suuntautuu. Kuljetuksista aiheutuva melu ei ylitä laissa määritettyjä raja-arvoja. Alueen liikennereitti kulkee Helsingintieltä Kalliokummuntielle, josta käännytään Rajamäentielle ja sieltä Rajakankaantielle, jonka varressa kiviainesalue sijaitsee. Liikenne suuntautuu teollisuusalueen läpi valtaväylille eli sellaisille tieosuuksille, jotka on suunniteltu palvelemaan ja kestämään runsasta raskasta liikennettä. Edellä esitetyn vuoksi luvanhakija katsoo, että erityinen syy lauantaikuljetusten sallimiseksi on olemassa. Luvanhakija vielä toteaa, että kuten ELY-keskuksen vastineessakin on todettu, kyseessä on erillinen päätös suhteessa asian

aikaisempiin käsittelyvaiheisiin. Tämän vuoksi myöskään aiempien käsittelyvaiheiden aikaiset rajoitukset taikka lupamääräykset eivät ole enää relevantteja, kun huomioidaan hakemuksessa esitetyt ja tässäkin vastaselityksessä moneen kertaan mainitut selvitykset.

Pirkanmaan ELY-keskus on toimittanut hallinto-oikeudelle tiedoksi 23.6.2022 päivätyn vastauksensa hiirihaukan pesäpuun kaatamista koskevassa selvityspyyntöasiassa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus valitukset enemmälti hyläten kumoaa kummankin valituksen johdosta lupamääräykset 22 ja 23 ja palauttaa asian mainituissa lupamääräyksissä käsiteltyjä asioita koskevilta osin Lempäälän viranomaislautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Kumoamisen seurauksena hallinto-oikeus lisää lupamääräyksen 22 a, joka kuuluu seuraavasti:

22 a. Siihen saakka, kunnes Lempäälän kunnan toimivaltainen viranomainen on täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä ratkaissut Vaasan hallinto-oikeuden sille uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian, on toiminnassa louhinnan ja murskauksen osalta noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Louhintaa ja murskausta ja muuta näihin liittyvää melua aiheuttavaa toimintaa saa alueella tehdä 1.10.–30.4. välisenä aikana siten, että
- louhintaa saadaan harjoittaa alueella arkipäivisin maanantaista torstaihin klo 7.00–20.00 ja perjantaisin sekä aattopäivinä klo 7.00–18.00, arkipyhät pois lukien. Kalliota saa porata arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 8.00–16.00 arkipyhät pois lukien. Räjäytykset tulee rajoittaa arkipäiviin maanantaista perjantaihin arkipyhät pois lukien klo 13.00–15.00 väliseen aikaan.
- kallioaineksen rikotusta (rammerointia) saa tehdä arkipäivisin maanantaista torstaihin klo 7.00–19.00 väliseen aikaan ja perjantaisin sekä aattopäivinä klo 7.00–18.00, arkipyhät pois lukien, ei kuitenkaan samanaikaisesti porauksen kanssa.
- murskauslaitoksen päivittäinen toiminta-aika voi olla arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–20.00
- alueella ei saa olla louhinta- tai murskaustoimintaa lauantaisin, sunnuntaisin eikä arkipyhäisin

Tehtyjen muutosten seurauksena hallinto-oikeus edelleen muuttaa täytäntöönpanoa koskevan määräyksen kuulumaan seuraavasti (muutos *kursiivilla*):

Viranomaislautakunta määrää, että toiminta voidaan aloittaa tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittamislupaan sisältyvät maa-ainesten ottotoiminta sekä louhinta- ja murskaustoiminta 11,64 hehtaarin suuruisella alueella, jolle on aiemmin

myönnetty maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaiset luvat. Aloituslupa myönnetään oton ulottamiseen aiemman maa-ainesluvan mukaiseen tasoon + 119.50 (N2000). *Toiminnassa tulee noudattaa hallinto-oikeuden lisäämää lupamääräystä 22 a louhinnan ja murskauksen osalta.* Kuljetusten ja kuormausten toiminta-aikaa koskee tämän lupapäätöksen lupamääräys 24.

Aloittamislupa ei koske oton ulottamista ottoalueen pohjoisosassa (vaihe II) ottotason +119.50 alapuolelle, pohjoisen varastokentän (varakenttä) perustamista eikä maankaatopaikka- ja maapankkitoimintaa.

Luvan haltijan on ennen aloittamislupaan sisältyvän toiminnan aloittamista asetettava 15 000 euron suuruinen hyväksytty vakuus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen eduksi ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

2. Hallinto-oikeus hylkää yksityishenkilöiden esittämän täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

3. Hallinto-oikeus määrää Lempäälän kunnan korvaamaan [redacted] ja hänen muutoksenhakijakumppaneidensa oikeudenkäyntikuluina 400 euroa.

Perustelut

1. Pääasia

Sovelletut säännökset

Maa-aineslaki

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan maa-aineslaissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Pykälän 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Pykälän 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu

asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 4 a §:n 1 momentin mukaan ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 11 §:n 1 momentin mukaan ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Pykälän 2 momentin mukaan lupamääräykset on annettava: 1) ottamisalueen rajauksesta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamistoiminnan etenemissuunnista; 2) alueen suojaamisesta ja siistimisestä ottamisen aikana ja sen jälkeen; sekä 3) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista ottamisen aikana ja sen jälkeen.

Pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä voidaan lisäksi antaa: 1) ottamiseen liittyvistä laitteista ja liikenteen järjestämisestä erityisesti pohjaveden suojelemiseksi; 2) ajasta, jonka kuluessa tämän pykälän nojalla määrätyt toimenpiteet on suoritettava; sekä 3) muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä.

Pykälän 4 momentin mukaan määräykset eivät saa aiheuttaa luvan saajalle sellaista vahinkoa ja haittaa, jota on pidettävä hankkeen laajuuteen ja hänen saamaansa hyötyyn nähden kohtuuttomana.

Maa-aineslain 21 §:n 5 momentin mukaan edellä 4 a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä ympäristönsuojelulain 198 §:n 1 momentissa ja 199–201 §:ssä säädetään.

Ympäristönsuojelulaki

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja

vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 29 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvanvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. ---

Ympäristönsuojelulain 47 a §:n 1 momentin mukaan, jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää ympäristölupaa ja maa-aineslain mukaista lupaa, niitä koskevat lupahakemukset on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 4 momentin mukaan toiminnan olennaista muuttamista koskeva lupahakemus on ratkaistava siten, että harkinta kattaa ne toiminnan osat, joihin olennainen muutos voi vaikuttaa ja ne ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ja riskit, joita muutos voi aiheuttaa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta; ---

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä

toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Ympäristönsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, ympäristölupaa koskevassa päätöksessä on vastattava lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä tehtyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Ympäristönsuojelulain 199 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuus on asetettava ympäristöluvassa osoitetun valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää. Lupaviranomainen voi tarvittaessa määrätä täytäntöönpanon lupapäätöstä suppeammaksi sekä määrätä täytäntöönpanon aloitusajankohdasta.

Ympäristönsuojelulain 201 §:n 1 momentin mukaan muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 199 ja 200 §:ssä tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Hallintolaki

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin

asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Laki eräistä naapuruussuhteista (naapuruussuhdelaki)

Naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (Muraus-asetus)

Muraus-asetuksen 3 §:n 1 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa alle 400 metrin päähän melulle tai pölylle erityisen alttiista kohteista, kuten sairaalasta, päiväkodista, hoito- tai oppilaitoksesta.

Pykälän 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Muraus-asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle.

Pykälän 2 momentin mukaan kiven porauksessa syntyvän pölyn leviämistä on estettävä sijoittamalla porausvaunuihin pölynkeräyslaitteet tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Pykälän 3 momentin mukaan kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Pykälän 4 momentin mukaan, jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun tarkoitetusta piha-alueesta tai muusta häiriöille alttiista kohteesta, on pölyn joutumista ympäristöön estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista

tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.

Muraus-asetuksen 5 §:n mukaan ilmanlaadusta alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla ihmiset saattavat altistua ilman epäpuhtauksille säädetään ilmanlaadusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (711/2001).

Asiassa saatu selvitys

Yhteislupahakemuksen mukaan NCC Industry Oy on hakenut maa-aines- ja ympäristölupaa koskien maa-ainesten ottoa, kallion louhintaa ja kiviaineksen murskausta Lempäälän kunnassa Kuivaspään kylässä omistamallaan kiinteistöllä Hirvikallio (418-423-2-121). Lempäälän kunnan ympäristöjaosto on myöntänyt aiemmin 28.10.2009 alueelle maa-aineslain mukaisen luvan, jota on muutettu 29.1.2020 annetulla päätöksellä, ja 27.10.2010 ympäristöluvan. Mainitut lupapäätökset ovat lainvoimaiset. Toiminta alueella on aloitettu.

Voimassa olevan Lempäälän kunnan ympäristöjaoston antaman 28.10.2009 maa-ainesluvan lupamääräys 6, jota ei ole ympäristöjaoston 29.1.2020 antamalla päätöksellä muutettu, kuuluu seuraavasti:

Lupamääräys 6. Avaamattomalta ottoalueelta on poistettava pintamaakerros ja varastoitava se ottamissuunnitelmassa tarkoitetuille pintamaiden varastointialueelle,
- Pintamaat on siten sijoitettava, että niiden käsittely tapahtuu vain hakijan hallinnassa olevalla alueella.
- Pintamaiden kuorinta tulee pääsääntöisesti tehdä 1.9–31.3 välisenä aikana.
- Kuorittu pintamaakerros tulee käyttää uuden biologisesti aktiivisen aluskasvillisuuden ja puuston kasvualustaksi vuoden kuluessa pintamaan varastoinnista.
- Ottoalue voidaan jättää metsittymään luonnostaan, koska tällöin se vastaa luonnonmukaista kehitystä.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 17.8.2012 nro 12/0386/3 tehnyt muutoksia Lempäälän ympäristöjaoston 27.10.2010 antaman ympäristölupapäätöksen lupamääräykseen 2 toiminta-aikoja koskien. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 2.6.2014 taltionumero 1755 hylännyt valituksen Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä. Voimassa oleva lupamääräys 2 kuuluu Vaasan hallinto-oikeuden tekemine muutoksineen (muutokset tässä *kursiivilla*) seuraavasti:

Lupamääräys 2. Louhintaa ja murskausta ja muuta näihin liittyvää melua aiheuttavaa toimintaa saa alueella tehdä 1.10–30.04 välisenä aikana siten, että
- *louhintaa saadaan harjoittaa* alueella arkipäivisin maanantaista torstaihin klo 7.00–20.00 ja perjantaisin sekä aattopäivinä klo 7.00–18.00, arkipyhät pois lukien. *Kalliota saa porata arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 8.00–16.00 arkipyhät pois lukien*. Räjäytykset tulee rajoittaa *arkipäiviin*

maanantaista perjantaihin arkipyhät pois lukien klo 13.00–15.00 väliseen aikaan.
- kallioaineksen rikotusta (rammerointia) saa tehdä arkipäivisin maanantaista torstaihin klo 7.00–19.00 väliseen aikaan ja perjantaisin sekä aattopäivinä klo 7.00–18.00, arkipyhät pois lukien, *ei kuitenkaan samanaikaisesti porauksen kanssa.*
- murskauslaitoksen päivittäinen toiminta-aika voi olla arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–20.00
- alueella ei saa olla louhinta- tai murskaustoimintaa lauantaisin, sunnuntaisin eikä arkipyhäisin
- louhittavan kalliopinnan puhdistusta ei saa tehdä 1.4–31.8 välisenä aikana

Valituksenalaisella viranomaislautakunnan 23.6.2021 päätöksellä ratkaistun hakemuksen mukaan vuosittainen keskimääräinen tuotantomäärä on 260 000 tonnia ja vuosittainen maksimituotantomäärä on 400 000 tonnia. Enimmäisottomäärä kuutioissa on hakemuksen mukaan 150 000 k-m^3 vuodessa. Otto-alueen kokonaispinta-ala on noin 11,64 hehtaaria ja alin ottotaso alueen pohjoisosassa on +105. Alueen eteläosassa ottotaso on +120…+121. Alueella otetaan vastaan muualta tuotavaa louhetta, joka joko myydään eteenpäin sellaisenaan tai jatkojalostetaan murskatuotteiksi. Muualta tuotavan louheen käsittely sisältyy vuotuiseen tuotantomäärään. Hakemuksessa on arvioitu, että keskimääräinen ylijäämälouheen määrä on 20 000 tonnia vuodessa. Louhinta- ja murskaustoimintaa harjoitetaan kysynnän mukaan arkisin muutaman kerran vuodessa noin 3–6 kuukauden jaksoissa läpi vuoden.

Lisäksi lupaa on haettu pilaantumattomien ylijäämämaiden vastaanottoon sekä kierrätykseen. Pilaantumattomia ylijäämämaita otetaan vastaan keskimäärin 30 000 tonnia vuodessa ja enintään 40 000 tonnia/vuosi maisemointiin sekä meluvallin rakentamiseen. Mahdollisuuksien mukaan alueelle vastaanotettavia pilaantumattomia ylijäämämaita kierrätetään uudelleen hyötykäyttöön. Hakemusasiakirjojen mukaan maankaatopaikan pinta-ala on noin 4,5 hehtaaria.

Hakemuksessa vuotuiseksi toiminta-ajaksi on esitetty 1.8.–31.5., mutta louhinnan (poraus ja räjäytys) osalta 1.8.–30.4. Lisäksi hakemuksessa on esitetty, että haetun 20 vuoden toiminta-aikana vuotuisesta toiminta-ajasta voitaisiin poiketa enintään kuusi kertaa siten, että poikkeusajan kesto olisi yhden kuukauden. Murskauksen tuotantoaikaa on esitetty pidennettäväksi ajalle maanantaista perjantaihin kello 7.00–22.00, kun nykyisin toiminta-aika päättyy kello 20.00. Porauksen toiminta-aikaa on esitetty pidennettäväksi ajalle maanantaista perjantaihin kello 7.00–21.00, kun nykyisin toiminta-aika on kello 8.00–16.00. Rikotuksen toiminta-aikaa on esitetty supistettavaksi nykyisestä (ma–to klo 7.00–19.00 ja pe klo 7.00–18.00) ajalle maanantaista perjantaihin kello 8.00–18.00, mutta niin että sitä voitaisiin tehdä samanaikaisesti muiden toimintojen kanssa. Kuormauksen- ja kuljetuksen toiminta-ajaksi on esitetty ympäri vuoden maanantaista perjantaihin kello 6.00–22.00 ja lauantaisin kello 7.30–18.00.

Yhteislupahakemuksen ja karttatarkastelun perusteella lähin pysyvä asutus sijaitsee noin 530 metrin etäisyydellä ottoalueen luoteispuolella. Lisäksi kaksi loma-asuntoa sijaitsee noin 380–410 metrin etäisyydellä ottoalueen lounais- ja eteläpuolilla. Etelässä sijaitsee myös hevostalli noin 310 metrin etäisyydellä ja toinen lounaassa 650 metrin etäisyydellä ottoalueen rajasta.

Alue sijoittuu Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa maaseutualueelle, johon on kaavoitettu teknisen huollon kehittämisen kohdealue, maanvastaanotto ja kierrätys (tkm). Alueen eteläpuolelle on kaavoitettu teollisuus- ja varastoalue (T), sekä työpaikka- ja palvelujen alueet. Alueen lävitse kulkee kaupunkiseudun läntinen yritysalueiden kehittämisvyöhyke. Alue on kaavoitettu Kulju-Marjamäki-Moision-Keskustan osayleiskaavassa (17.12.2001) maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1). Alueen eteläpuolelle on kaavoitettu teollisuus- ja varastoalueita (T-1) sekä lähivirkistysalueita (VL).

Yhteislupahakemuksen mukaan alueelle on tehty luontoselvitys vuonna 2008 Ympäristönsuunnittelu Oy Pirkanmaa toimesta. Selvityksen perusteella alueen luonto on tavanomaista talousmetsää, jossa voimallisen metsäkäytön jäljet näkyvät selvästi. Alue koostuu eri-ikäisistä, suhteellisen hitaasti kehittyneistä puustokuvioista, joissa lajisto on hyvin tavanomaista tuoreenkankaan lajistoa. Selvityksen aikana alueelta oli tavattu silloin vaarantuneeksi luokiteltu tiltaltti. Alueen kasvupaikka on pääasiassa tuoreen kankaan koivu-kuusipuustoista sekametsää. Paikoitellen esiintyy alaltaan pienehköjä rehevämpiä lehtomaisen kankaan alueita. Nykytilanteessa alueella on aloitettu ottotoiminta. Saadun selvityksen ja satelliittikuvien perusteella alueen puusto on suurelta osin poistettu ja myös eteläpuolisen rajanaapurin kiinteistöllä on tehty puuston päätehakkuu. Alueella ei ole merkittäviä luonnonesiintymiä, eikä alueella ole tavattu uhanalaista tai muuten herkkää lajistoa. Hakemukseen on liitetty vuonna 2015 toteutettu luontoselvitys, joka on toteutettu Hirvikallion tilan Rajakankaantien pohjoispuolisella osalla. Selvityksessä todetaan, että alueella ei ilmene merkittäviä luontoarvoja. Alueen on todettu olevan tavanomaista eteläsuomalaista tuore- ja lehtomaista kangasmetsää, joka on ollut kauan metsätalouskäytössä. Metson ja teeren elinalueen osana selvityksen kohteena ollut alue ei ole tavanomaista parempi. Selvityksessä on todettu, että alueen omistaja suoritti hakkuun alueella heti inventoinnin jälkeen, joten alue on avointa hakkuuaukeata.

Yhteislupahakemuksen mukaan toiminta-alueella melua syntyy kallion porauksesta, räjäytyksistä, louheen rikotuksesta ja murskauksesta, valmiin tuotteen kuormauksesta, ylijäämämaiden käsittelystä sekä liikenteestä. Toiminnasta aiheutuvaa melua estetään leviämästä ympäristöön ennen kaikkea toimintojen sijoittelulla alueelle. Ottoalueen pintamaat kasataan ottoalueen reunoille meluvalliksi. Meluvalli vähentää melun leviämistä varsin tehokkaasti. Luoteisreunalla vallin tulee olla vähintään 4 metrin korkuinen ja ottoalueen reunoille sijoitettavista meluvalleista ainoa, joka on huomioitu meluselvityksessä. Pintamaita kasataan myös ottoalueen eteläosaan louhinnan edetessä meluselvityksen mukaisesti (vaiheen 3 eteläpuoliskolla toimittaessa), että ne estävät melun leviämistä. Rikotus ja murskauslaitos sijoitetaan jokaisessa ottamisvaiheessa louhoksen pohjalle mahdollisimman matalaan

korkeusasemaan. Molemmat sijoitetaan ottorintauksen läheisyyteen ja rintaus estää melun leviämistä tehokkaasti. Lisäksi varastokasat ehkäisevät melun leviämistä ympäristöön ja niitä sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan melua aiheuttavien toimintojen ja lähimpien häiriintyvien kohteiden väliin. Porauksen melutasoa rajoitetaan rajaamalla porauksen toiminta-aikaa yhteen vuoroon. Maanvastaanotto- ja kierrätystoiminnasta aiheutuva melu on tavanomaista työkoneiden ja kuljetuskaluston melua. Melu on vastaavaa kuin kiviaineksen kuormauksen ja kuljetuksenkin, eikä siitä aiheudu raja-arvot ylittävää melua.

Yhteislupahakemuksen mukaan pölyä muodostuu porauksesta, räjäytyksistä, rikotuksesta sekä murskauksesta, kiviaineksen kuormauksesta sekä alueen liikenteestä. Pölyä torjutaan ennen kaikkea toimintojen sijoittelulla. Muodostuvien hiukkasten vähentämiseksi alueelle tuotava porausvaunu varustetaan pölynkeräyslaitteella tai käytetään vaihtoehtoisesti muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Murskauslaitteisto sijoitetaan mahdollisimman matalaan kohtaan alueella ottorintauksen, meluvallien sekä varastokasojen suojaan. Murskauslaitteiston pölyävimmät kohdat, kuten kuljetin, murskaimet ja seulat on osin koteloitu. Murskausprosessia kastellaan tarvittaessa. Kiviaineksen putoamiskorkeus kuljetinhihnalta asetetaan mahdollisimman pieneksi, jotta murskatun kiviaineksen pölyäminen vähenisi. Varastokasoja ja alueen teitä kastellaan tarvittaessa, mikäli pölyämistä muodostuu runsaasti. Maanvastaanotossa ja kierrätyksessä vastaanotettavat maat ovat pilaantumattomia ylijäämämaita ja kosteahkoja, joten ne eivät aiheuta pölyämistä.

Yhteislupahakemuksen mukaan räjäytyksistä aiheutuu satunnaisesti joitain kertoja vuodessa lyhytaikaista tärinää. Räjäytyksistä syntyvää tärinää hallitaan räjäytystöiden huolellisella suunnittelulla. Räjähdysainemäärät mitoitetaan kallioperän ominaisuuksien sekä räjäytettävän kuutiomäärän mukaisesti ja panostus tehdään niin, että tärinän eteneminen maaperässä on mahdollisimman vähäistä. Räjäytystyöt suunnittelee aina räjäytystöihin erikoistunut ammattilainen. Hakemuksen 8.3.2021 päivätyssä täydennyksessä on esitetty, että ennen räjäytyksien alkamista alueella on tehty lähimmistä häiriintyvistä kohteista rakennuskatselmukset. Louhintatärinää mitataan jokaisella räjäytyskerralla. Tärinää on seurattu lupaehtojen mukaisesti ja viranomaisen kanssa sovitusti lähimmästä häiriintyvästä kohteesta sekä lähellä sijaitsevalta kaasuputkelta. Aiempaan toimintaan liittyen 27.11.2020 tehdystä räjäytyksestä on tehty selvitys aluehallintovirastolle, jossa on myös esitetty tapahtuman toistumiseksi estävät toimet.

Oikeudellinen arviointi

Kysymyksenasettelu

Asiassa on ratkaistava yksityishenkilöiden valituksesta ensinnäkin se, onko viranomaislautakunnan valituksenalainen maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupapäätös hallintolain vastaisesti niin epäselvä, että se on palautettava lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi ja selvennettäväksi.

Lisäksi asiassa on yksityishenkilöiden valituksen johdosta arvioitava, aiheuttaako hakemuksen mukainen toiminta sellaista naapuruussuhdelain vastaista kohtuutonta haittaa ennen muuta räjäytysten osalta sekä muun toiminnan osalta melun, pölyn ja tärinän vuoksi, että toiminnalle ei tule lainkaan myöntää haettua yhteislupaa. Louhinta- ja murskaustoiminta on yksityishenkilöiden näkemyksen mukaan kaavanvastainen. Myös lupamääräyksiin 22, 23 ja 25 on vaadittu valituksessa muutoksia toiminta-aikojen rajoittamiseksi ja ilmoitusvelvollisuuden laajentamiseksi.

Toiminnanharjoittaja on vaatinut valituksessaan muutoksia lupamääräyksiin 5, 22, 23 ja 24 koskien sekä vuotuista toiminta-aikaa että päivittäisiä toiminta-aikoja, jotta toiminta-ajat vastaisivat Muraus-asetuksessa määriteltyä.

Päätöksen selkeys ja ymmärrettävyys

Yksityishenkilöt ovat perustelleet valitustaan viitaten muun ohella siihen, että kokouspöytäkirjan päätöslauselma on osittain kirjoitettu maa-aines- ja ympäristöluvan tekstiin väärän otsikon alle, kun se on yhdistetty toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Toiminnanharjoittaja on valituksessaan vaatinut ensisijaisesti lupamääräysten 5 ja 22–24 muuttamista ja toissijaisesti asian palauttamista näiltä osin uudelleen käsiteltäväksi. Perusteena ei ole vedottu päätöksen epäselvyyteen.

Edeltä tästä hallinto-oikeuden päätöksestä käy ilmi viranomaislautakunnan päätöspöytäkirjaan kirjoitettu teksti, samoin kuin julkipanon jälkeen annettuun ympäristölupapäätökseen kirjoitettu teksti. Viranomaislautakunnan päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Nähtävillä on ollut sekä viranomaislautakunnan päätösteksti että siihen liitetty maa-aines- ja ympäristölupapäätös.

Hallinto-oikeudelle toimitettuihin hakemusasiakirjoihin on liitetty neljäsivuinen 28.7.2021 päivätty Lempäälän ympäristöpäällikön [redacted] osoittama kirjelmä, jossa on esitetty seikkoja siitä, minkä vuoksi päätöksessä ei ole hallintolain mukaista kirjoitus- tai asiavirhettä, jota koskien tulisi tehdä päätös virheen korjaamisesta. Selvityksessä todetaan muun ohella, että päätöksen tarkoitus voi aueta vaikeasti, koska toiminta-aikojen osalta viitataan vanhaan päätökseen ja toisaalta on uusia toiminta-aikoja asetettu. Kirjelmän mukaan asiasisällöllisesti asiassa ei kuitenkaan ole virhettä.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu. Hallinto-oikeudelle annetun ympäristöpäällikön lausunnon mukaan päätökseen sisältyvät eri toiminta-ajat koskien ennakkoaloitusluvan ja varsinaisen lainvoimaisen päätöksen mukaista toimintaa. Hallinto-oikeus toteaa, että päätöspöytäkirjasta ei käy millään tavalla ilmi, että viranomaislautakunta olisi tarkoittanut kohdistaa kaikki tai osan esittelijän ehdotukseen tekemistään muutoksista vain osaan päätöstä siten, että muutosten viimeinen kohta koskisi täytäntöönpanopäätöstä ja muut osiot lainvoimaista lupapäätöstä. Julkisella kuulutuksella annettuun maa-aines- ja

ympäristölupapäätökseen tehdyt muutokset eivät tämän vuoksi vastaa päätöspöytäkirjan tekstiä. Asiassa jää päätöspöytäkirjaa ja maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä verrattaessa epäselväksi, mitä toiminta-aikoja koskevia määräyksiä asiassa on tarkoitettu noudatettavaksi. Tällä epäselvyydellä voi olla merkitystä myös muiden kuin muutoksenhakijoina olevien haitankärsijöiden ja toiminnanharjoittajan oikeuksien kannalta. Hallinto-oikeus toteaa edelleen, että hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia päätöksen selkeydestä ja ymmärrettävyydestä ei tämän kaltaisen ristiriidan käsillä ollessa voida korjata jälkikäteen annettavilla selvityksillä siitä, mitä päätöksellä oikeastaan on tarkoitettu.

Epäselvyydestä ja ristiriitaisuudesta johtuen myöskään muutoksenhakutuomioistuin ei kykene ottamaan kantaa päätöksen lainmukaisuuteen louhinnan ja murskauksen toiminta-aikoja koskevien lupamääräysten osalta. Tämän vuoksi lupapäätös on kumottava näitä toiminta-aikoja koskevien lupamääräysten 22–23 osalta ja hakemus on toiminta-aikoja koskevalta osin palautettava Lempäälän viranomaislautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Valituksissa esitettyyn ja edellä viranomaislautakunnan päätöksen epäselvyydestä lausuttuun nähden valituksenalaista päätöstä ei kuitenkaan ole syytä kumota kokonaan. Hallinto-oikeus on ratkaisukohdasta ilmenevällä tavalla määrännyt uudella lupamääräyksellä 22 a toiminta-ajoista siihen saakka, kunnes Lempäälän kunnan toimivaltainen viranomainen on täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä ratkaissut Vaasan hallinto-oikeuden sille uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian. Uusi lupamääräys koskee louhintaa ja murskausta ja vastaa Lempäälän kunnan ympäristöjaoston 27.10.2010 antaman päätöksen (20.10.2010 § 54) lupamääräystä 2, sellaisena kuin se kuuluu Vaasan hallinto-oikeuden 17.8.2012 antamalla päätöksellä nro 12/0386/3 ja korkeimman hallinto-oikeuden 2.6.2014 antamalla päätöksellä taltionumero 1755 muutettuna. Mainitulla määräyksellä on pyritty varmistamaan, että toimintaa koskien on riittävät ja selkeät määräykset myös sen ajan, kuin asiaa on uudelleen käsiteltävänä.

Hallinto-oikeus on kumonnut lupamääräyksen 22 kokonaisuudessaan ja katsoo, että asiassa saadun selvityksen perusteella hiirihaukan pesäpuu on hallinto-oikeusprosessin aikana tuhottu ja koko pesäpuun lähialue on nykyään hakkuuaukeata eikä hiirihaukkaa koskeva määräys ole enää tarpeellinen. Siten hallinto-oikeus ei anna erikseen määräystä hiirihaukan pesäpuun huomioimisesta toiminnassa.

Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että hallinto-oikeus on tulkinnut, että lautakunnan päätöslauselma huomioon ottaen lupamääräys 24 koskee kaikkea kuormausta ja kuljetusta. Lupamääräyksen 23 tultua kumotuksi lautakunnan on otettava uudelleen kanta siihen, mitä se on tarkoittanut lupamääräyksessä 23 mainitulla kuormauksella ja siirtelyllä suhteessa lupamääräykseen 24. Kun lautakunnan pöytäkirjan päätöslauselman mukaan kuljetusten ja kuormausten toiminta-aikaa koskee tämän lupapäätöksen lupamääräys 24, ei päätöstä tuolta osin ole syytä pitää epäselvänä ja ristiriitaisena, vaikka päätöspöytäkirjassa aiemmin onkin rajattu toiminta-ajat päättymään kello 20.00.

Toiminnanharjoittaja on valituksessaan vaatinut, että lupamääräystä 24 tulisi muuttaa siten, että pilaantumattomiin maa-aineksiin liittyvä toiminta on sallittua arkisin kello 7.00–22.00. Hallinto-oikeus toteaa, että korjatussa lupapäätöksessä, joka on annettu 23.6.2021, lupamääräys 24 sallii valituksessa esitetyn toiminnan vaadittuna kellonaikana eikä lautakunnan päätöslauselmalla ole ollut vaikutusta lupamääräyksessä 24 määrättyyn. Siten lupamääräystä ei ole syytä muuttaa, vaan toiminnanharjoittaja voi soveltaa päätösliitettä tältä osin sellaisenaan.

Siihen nähden, että kyseessä on olemassa oleva toiminta, asiassa ei ole ilmennyt syytä täytäntöönpanomääräyksen kumoamiselle, kun otetaan huomioon myös hallinto-oikeuden edellä tavalla muotoilema lupamääräys 22 a. Johtuen edellä mainitusta epäselvyydestä ja siitä seuranneesta lupamääräysten 22 ja 23 kumoamisesta hallinto-oikeus on muuttanut ratkaisukohdasta ilmenevällä tavalla täytäntöönpanomääräystä yksiselitteisempään muotoon siten, että siitä on poistettu viittaus kumottuun lupamääräykseen 22. Lisäksi täytäntöönpanomääräyksestä on poistettu viittaus voimassa olleeseen ympäristöjaoston ja muutoksenhakutuomioistuimen päätökseen. Tämä osio on korvattu viittauksella hallinto-oikeuden lisäämään lupamääräykseen 22 a.

Ilmoitusvelvollisuus

Yksityishenkilöt ovat valituksessaan vaatineet, että lupamääräyksessä 25 määrätty ilmoitusvelvollisuus uuden toimintajakso aloittamisesta ja kestosta sekä räjäytyksistä asuinkiinteistöjen ja muiden häiriintyvien kohteiden omistajille tulisi laajentaa 900 metrin etäisyydelle lupamääräyksessä määrätyn 500 metrin etäisyyden sijaan. Muutoksenhakijat ovat perusteluinaan todenneet, että kunnan alueella on asetettu tällainen velvoite myös toiselle toimijalle toisella toimintapaikalla ja ottaen huomioon aiemmat räjäytyksistä aiheutuneet haitat ilmoitusvelvollisuutta olisi syytä laajentaa.

Hallinto-oikeus toteaa, että kyseisestä ilmoitusvelvollisuuden laajuudesta haitankärsijöille ei ole olemassa yksityiskohtaisia lain säännöksiä. Viranomainen on voinut harkintansa mukaan määrätä ilmoitusvelvollisuudesta tapauskohtaisesti ottaen huomioon, mitä muun ohella ympäristönsuojelulain 52 §:ssä on säädetty. Hallinto-oikeus huomauttaa, että lupamääräyksessä 25 on todettu, että räjäytyksistä on varauduttava ilmoittamaan myös kauempana oleviin kohteisiin erikseen niin pyydettäessä. Toiminnanharjoittaja on myös ilmoittanut vastaselityksessään, että pyydettäessä ilmoitukset voidaan toimittaa kaikille yhteystietonsa antaneille tahoille. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräystä 25 ei ole tarpeen muuttaa ja yksityishenkilöiden valitus on tältä osin hylättävä.

Pintamaiden kuorinta ja kalliopinnan puhdistus

Toiminnanharjoittaja on vaatinut, että pintamaiden kuorintaa ja kalliopinnan puhdistusta koskeva vuotuinen toiminta-aikarajoitus on poistettava viranomaislautakunnan valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksestä 5.

Valituksenalaisessa lupamääräyksessä 5 on määrätty, että louhittavan alueen pintamaiden kuorintaa ja kalliopinnan puhdistusta saa tehdä 1.9.–14.4 välisenä aikana.

Hallinto-oikeus toteaa, että pintamaiden kuorintaa ja kalliopinnan puhdistusta koskeva määräys on ollut voimassa aiemman maa-ainesluvan lupamääräyksessä 6 todettuna siten, että pintamaiden kuorinta tulee pääsääntöisesti tehdä 1.9.–31.3. välisenä aikana. Voimassa olleen ympäristöluvan lupamääräykseen 2 sisältyneen määräyksen mukaan kalliopinnan puhdistusta ei saa tehdä 1.4.–31.8. Yhtiö ei ole valituksenalaisen päätöksen antamiseen johtaneessa lupahakemuksessaan hakenut muutosta olemassa olevaan maa-aineslupaan eikä ympäristölupaan mainitulta osin. Toiminta-aikaa on tältä osin pidennetty valituksenalaisella päätöksellä. Kun otetaan huomioon yhtiön hakemus, lupamääräystä 5 ei ole yhtiön valituksesta ensiasteena hallinto-oikeudessa syytä muuttaa.

Kaavoitus

Yksityishenkilöt ovat valituksessaan katsoneet, että hakemuksenmukainen toiminta on vastoin maakuntakaavaa louhinnan ja murskauksen osalta. Maakuntakaavaan on merkitty useita muita alueita, joissa voidaan harjoittaa maa-ainesten ottamista ja tämä olisi tullut ottaa lupa-asian käsittelyssä huomioon.

Toiminnan sijoittumisen osalta valituksessa on viitattu maankäyttö- ja rakennuslakiin, mutta hallinto-oikeus toteaa, että ympäristönsuojelulain mukaisessa asiassa lupahakemusta on arvioitava ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaisesti, jolloin toiminnan sijoittaminen ei saa vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen.

Se seikka, että maakuntakaavassa on osoitettu muita kuin hakemuksessa tarkoitettu alue kiviaineshuollon kannalta tärkeiksi alueiksi ei merkitse, että hakemuksessa tarkoitetun toiminnan sijoittaminen nyt kysymyksessä olevalle alueelle vaikeuttaisi alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen. Maa-aineslain tai ympäristönsuojelulain säännöksistä ei seuraa, että muualle kuin maakuntakaavassa kiviaineshuollon kannalta tärkeälle alueelle suunnitellun hankkeen lupahakemus olisi hylättävä. Merkityksellistä on se, vaikeuttaako toiminnan sijoittaminen alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Asiassa saadun selvityksen perusteella toiminta-alue sijoittuu Pirkanmaan maakunta 2040 -kaavassa merkinnän (tkm) alueelle, joka on teknisen huollon kehittämisen kohdealue, jolla on tarkoitettu maanvastaanottoa ja kierrätystä. Hallinto-oikeus katsoo, että alueen louhinta ja siellä harjoitettu murskaus ei ympäristönsuojelulaissa tarkoitetulla tavalla vaikeuta alueen käyttöä maanvastaanottoon tai kierrätykseen.

Yhteisluvan myöntämisen edellytykset

Yksityishenkilöiden valituksessa on tuotu esiin, että louhinnasta ja murskauksesta sekä varsinkin räjäytyksistä johtuva melu, tärinä ja pöly aiheuttavat kohtuutonta rasitusta lähimmille häiriintyville kohteille.

Hallinto-oikeus toteaa, että maa-aineslain 6 §:n ja ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan toiminnalle on myönnettävä hakemuksen mukainen lupa, jos toiminnasta ei aiheudu maa-aineslain 3 §:ssä tai ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua haittaa, kuten naapuruussuhdelain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta, johon muutoksenhakijat ovat valituksessaan viitanneet. Muraus-asetuksen 4 ja 5 §:t sisältävät tarkemmat määräykset ilmapäästöistä ja ilmanlaadusta. Muraus-asetuksen 6, 7 ja 8 §:issä puolestaan on määräykset meluntorjunnasta ja melutasoista sekä melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajoista.

Hallinto-oikeus katsoo, että kun otetaan huomioon asiassa saadut selvitykset melusta, ilmapäästöistä ja tärinästä, selvitys toiminnassa käytettävistä pölyn- ja meluntorjuntatoimista, kuten meluvallit, koteloinnit ja kastelutoimet, valituksenalaiset toiminnan melu-, pöly- ja tärinä haittojen rajoittamiseksi annetut lupamääräykset 29–33 sekä hallinto-oikeuden antama uusi lupamääräys 22 a, joka vastaa voimassa olevia toiminta-aikoja louhinnan ja murskauksen osalta, sekä lupamääräykset 45–47 toiminnasta aiheutuvien haittojen tarkkailusta, toiminta täyttää Muraus-asetuksen asettamat vaatimukset eikä toiminnasta ennalta arvioiden aiheudu melutasojen ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:ssä tarkoitettuja melutasoja ylittävää melua taikka muuta haittaa tai rasitusta, jonka voidaan katsoa olevan naapuruussuhdelain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla kohtuutonta. Luvan myöntämiselle ei näin ollen ole maa-aineslain tai ympäristönsuojelulain mukaista estettä, joten lupa louhintaan, murskaukseen ja maakaatopaikkatoimintaan on maa-aineslain 6 §:n ja ympäristönsuojelulain 48 §:n nojalla myönnettävä. Kun otetaan huomioon hallinto-oikeuden antama lupamääräys 22 a toiminta-ajat eivät muutu aikaisemmasta, jolloin varsinkaan meluhaitat eivät ennalta arvioiden lisäänny jo aiemmin lainvoimaisella päätöksellä sallittuun toimintaan nähden. Yksityishenkilöiden valitus on näin ollen hylättävä siltä osin kuin siinä on vaadittu valituksenalaisen päätöksen kumoamista kallion louhinnan ja murskauksen osalta toiminnasta aiheutuvaan kohtuuttomaan rasitukseen perustuen.

Hallinto-oikeus toteaa selvyyden vuoksi, että hallinto-oikeus ei ota tällä päätöksellä kantaa siihen, aiheutuuko hallinto-oikeuden epäselvinä kumoamissa lupamääräyksissä 22 ja 23 määrätyistä toiminta-ajoista mahdollisesti kohtuutonta rasitusta lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Johtopäätös

Edellä mainituilla perusteilla hallinto-oikeus on valitukset enemmälti hyläten kumonnut valituksenalaisen päätöksen lupamääräysten 22 ja 23 osalta, lisännyt päätökseen uuden lupamääräyksen 22 a ja muuttanut päätöksen täytäntöönpanoa koskevaa määräystä.

2. Täytäntöönpano

Yksityishenkilöiden valituksessa on vaadittu valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä.

Hallinto-oikeus katsoo, että koska aloittamislupa on koskenut vain aluetta, jolle on jo aiemmin myönnetty maa-aineslain mukainen lupa ja jolla on jo harjoitettu toimintaa, ei aloittamislupa ole tehnyt muutoksenhakua hyödyttömäksi. Muitakaan perusteita aloittamisluvan täytäntöönpanon kieltämiseen ei ole ilmennyt, joten vaatimus täytäntöönpanon kieltämisestä on hylättävä.

3. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Lain 95 §:n 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Kun otetaan huomioon hallinto-oikeuden ratkaisu ja se, että hallinto-oikeus osittain palauttaa asian viranomaislautakunnan käsiteltäväksi päätöksen epäselvyyden vuoksi myös yksityishenkilöiden valituksen johdosta, olisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaisesti kohtuutonta, että [redacted] ja hänen muutoksenhakijakumppaninsa joutuisivat itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Näin ollen hallinto-oikeus määrää Lempäälän kunnan korvaamaan hallinto-oikeuden asian laajuuteen nähden kohtuullisena pitämät 400 euroa [redacted] ja tämän muutoksenhakijakumppaneiden oikeudenkäyntikuluina.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Lempäälän kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen

julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Päätöksen tiedoksiantaminen

[redacted] on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **03.05.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Arto Hietaniemi ja Laura Portin sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Kirsti Poikonen. Asian on esitellyt Laura Portin.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta [redacted] ja asiakumppanit

NCC Industry Oy

[redacted]

Lempäälän kunnan viranomaislautakunta

Lempäälän kunnan terveydensuojeluviranomainen

Lempäälän kunnanhallitus

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/